

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUB. CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Phone CANal 8500

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

VOL XXV

Kaina 3c

Chicago, Ill., Antradienis, Sausio-January 11 d., 1938

No. 8

Atstovų butas nepriėmė karo
referendumo rezoliucijosREZOLIUCIJAI GRIEŽTAI PRIEŠINOSI
PREZIDENTAS ROOSEVELTAS

WASHINGTON, D. C., sausio 10. — Pirmadienį Jungt. Valstijų atstovų butui buvo paduota svarstyti svarbi rezoliucija. Ji reikalavo pataisyti šalies konstituciją ta prasme, kad karo paskelbimo klausimas būtų leidžiamas šalies gyventojams nubalsuoti referendumu.

Atstovų butas 209 balsais prieš 188 atsisakė svarstyti rezoliuciją.

Neužilgo prieš balsavimą spykeris Bankhead paskaitė prezidento Rooseveltto laišką, kurs pasmerkė rezoliuciją.

Prezidentas tarp ko kita įro-

dinėjo, kad šitoki konstitucijos pataisa užgaunų bet kurį prezidentą, kiek jam tenka turėti reikalų su svetimomis šalimis. Antra vertus, šitoki pataisa paaikštintų kitas šalis manyti, kad jos gali mindžioti Amerikos teises nebijodamos bausmės.

Kongresmanas Fish, republikonas, debatuose ar svarstyti rezoliuciją, ar nesvarstyti, pareiškė kad jis pasitiki Amerikos žmonių sugebėjimu tinkamai išspręsti karo klausimą, kad žmonės privalo šią teisę turėti ir kad 80% žmonių nori ją turėti.

Tsingtao pasidavė
japonams

TSINGTAO, Kinija, sausio 10. — Pirmadienį šiame turtingame Kinijos uoste buvo iškelta balta vėliava — ženklas japonų karo laivams, kad kinai atiduoda jiems miestą bei mušius.

Penki japonų laivai naikintuvai įvažiavo į uostą. Japonijos jureivai išlojo saurumą 18 mylių atstume nuo uosto ir iš čia atžvalgavo į Tsingtao. Japonai paėmė miesto administracijos vadeles.

Svetimšaliams įsakyta nesimaišyti pavojingose zonose. Vėliausios žinios skelbė, kad Tsingtao mieste yra apie 200 amerikiečių.

Kinai siunčia kariuomenę geležinkelui ginti

SHANGHAI, Kinija, sausio 10. — Kinų kariuomenė siunčiama į provincijos Shantung pietų dalį. Kinai koncentruojama tikslu atremti japonų užsimojimą nukirsti Lunghai geležinkelį. Japonų pranešimais, rimtas mušis dėl geležinkelio atrodo neišvengiamas.

C.I.O. programa
Penn. miestelyje

DUQUESNE, Penna., sausio 10. — Naujas šio miestelio mēras yra Elmer Malloy, C.I.O. organizatorius. Mēras pirmiausia sutrumpino miestelio tarnautojų darbo laiką iki 40 valandų savaitėje. Pakėlė jiems algas nuo 60c valandai iki 75 centų. Panaikino kai kurias nereikalingas išlaidas. Rezultate numatoma \$7,000 sutautų miesteliui. Tačiau nukapotos buvo algos ugniagesių ir policininkų — pirmųjų \$15, antrųjų \$11 mėnesiui.

Chicagai ir apie linkel federalio oro biuras šiai dienai pranašauja:

Tarpais gal snigs; nebus žymios pakaitos temperatūroj; saulė teka 7:17, leidžiasi 4:38 valandą.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879

Atnaujins pasitarimus su įmonių vedėjais

WASHINGTON, D. C., sausio 10. — Prezidentas Rooseveltas antradienį vėl turės pasitarimų su viešųjų įmonių vedėjais. Jis tarsis su Daniel C. Green, iš Central Service Corp., Chicago; John Carpenter, Texas Power & Light Co.; A. B. West, Nevada — California Electric Co.

Atšaukė kreiserius
nuo ieškojimo
lėktuvo

SAN DIEGO, Cal., sausio 10. — Jungt. Valstijų laivynas atšaukė visus kreiserius, kurie ieškojo pražuvusio pereitą trečiadienį laivyno bombonešio. Atšaukta ir pakrančių sargyba, nes ieškojimas jau atrodo beviltis.

Linčaviimų bilius —
smugis pietums

WASHINGTON, D. C., sausio 10. — Filibusteris biliū, atkreiptam prieš linčaviimus, tęsėsi Jungt. Valstijų senate pirmadienį. Senatorius Harrison apibūdino biliū, kaip išniekinimą konstitucijos.

Nuo trečiadienio prasidės senato posėdžiai. Tikslas naktinių posėdžių bus greičiau suvarginti biliaus priešininkus, kad jie paliautų filibusterį.

Nepatinka aukštų
algų skelbimas

WASHINGTON, D. C., sausio 10. — Atstovų buto narys Robert Doughton, parodęs laikraštiniams sąrašą asmenų gaunančių daugiau nei \$15,000 algos metams, pareiškė, kad jis daugiau neberodys sąrašo.

Pernai atstovų butas nubalsavo skelbimą šitokio sąrašo panaikinti, tačiau senatas nepasijė nubalsuoti. Taigi ir šiemet bent dalis sąrašo išspausdinta buvo įvairiuose laikraščiuose.

Dabar dedama naujos pastangos panaikinti įstatymą, kurs reikalauja didelės algoms viešumos.

Vyriausias teismas
palaikė valdžios pusę

WASHINGTON, D. C., sausio 10. — Vyriausias teismas pirmadienį išnešė sprendimą, kurs reikalauja du Pontų valdomą korporaciją, Almonds Security, Inc., sumokėti takų ir bausmės \$2,069,822 už mėginimą išvengti takų mokėjimo.

Pietūs davė \$400,000
pelno

NEW YORK, N. Y., sausio 10. — Demokratų partija praėjusios savaitės gale visoje šalyje rengė pietus tikslu padengti partijos deficitą pasidariusį perėtų prezidento rinkimų kampanijoj. Demokratų partijos šulai apskaičiuoja, kad parengimai bus davę apie \$400,000 pelno.

ISPANIJOS LOJALISTŲ VADAS. — Ispanijos socialistų vadas ir lojalistų valdžios krašto apsaugos ministris Indalecio Pietro (viduryje) iš apkasų stebi eigą mušio su sukilėliais Teruel fronte.

Tautų Sąjunga panaikins sankcijas

GENEVA, Šveicarija, sausio 10. — Sausio 17 dieną Tautų Lygos taryba susirinks posėdžiui. Vienas svarbiausių posėdžio klausimų bus panaikinimas sankcijų (bausių) toms valstybėms, kurios nusikalsta Lygos nuostatams, pavyzdžiui, užpildamos šilpnės šalys.

Jungt. Valstijoms nepriklausant Lygai Japonijai, Italijai ir Vokietijai išėjus iš Lygos, sankcijos, kalbama Lygos ratiuose, nebepagrindo.

Lygoje yra užsilikusios Francuzija ir Anglija, kaip stipriausios valstybės. Paskelbimas Tautų Lygos sankcijų atrodo dabar, kaip traukimas kitų valstybių į ginčus, kurie yra opūs šioms dviem valstybėms.

Manoma, kad panaikinus sankcijas, Lyga ras daugiau pritarimo mažosios valstybės, nes jų nebegąsdins nemalonūs pareigojimai.

Ruošiasi dar Kinijos
dalį užimti

PEKING, Kinija, sausio 10. — Daugiau nei 100 000 japonų kariuomenės slenka prie Hsuechow, svarbaus Kinijos geležinkelio mazgo. Kinai traukia čia irgi dideles savo jėgas. Jei japonams pavyks paimti šis geležinkelio mazgas, tai jie atkirs nuo Kinijos dar apie 90,000 ketvirtainių mylių teritoriją.

90,000 Francuzijos
darbininkų kalba
apie streiką

PARYŽIUS, Francuzija, sausio 10. — 90,000 tekstilės darbininkų šiaurės Francuzijoje svarsto klausimą, ar nepaskelbti streiko, reikalaujant didesnių algų.

Valdžios taikytojas sekmadienį pasiūlė pakėlimo po 5 1/2 centus, bet jo pasiūlymą darbininkai atmetė.

Statys prekybos
laivus

WASHINGTON, D. C., sausio 10. — The Maritime Commission paskelbė pirmadienį, kad septynios prekybos laivų kompanijos nutarė pastatyti nuo 20 iki 43 laivų prekybos su užsieniais reikalingas. Šiuos laivus kompanijos pastatys keitėrių ateinančių metų laikotarpiu.

Naciai paleido 81 kunigą iš kalėjimų

BERLYNAS, Vokietija, sausio 10. — Iki praėjusio pirmadienio hitlerininkai paleido iš kalėjimų 81 protestų kunigą. Kalėjimuose paliko dar 13 kunigų.

Kunigus naciai į kalėjimus buvo sukišę dėl to, kad jie priešinosi nacių kontrolei bažnyčiose.

Katalikų bažnyčiose sekmadienį skaityta laiškas Berlyno vyskupo, kurs ragino katalikus tėvus siųsti vaikus į parapijines mokyklas. Laiškas akcentavo, kad Vokietijos sutartimi su Vatikanu, vokiečiai katalikai turi teisę duoti savo vaikus tikybinių auklėjimą parapijinėse mokyklose.

A.D.F. teiks pašalpą kinams

WASHINGTON, D. C., sausio 10. — Amerikos Darbo Federacija suorganizavo darbo komitetą pašalpai teikti civiliams gyventojams Kinijoje.

Laikinu komiteto pirmininku išrinkta Gilbert E. Hyatt, pašto tarnautojų žurnalo redaktorius.

Koc, lenkų vienybės lyderis, rezignuos

VARŠUVA, Lenkija, sausio 10. — Eina gandai, kad artimo ateityje rezignuos pulkininkas Adam Koc, iš Lenkų Vienybės organizacijos, kurią jis sutvėrė ir kuriai iki šiol vadovavo tikslu taikyti šalyje kairiąją ir dešiniąją orientacijas.

Jo vieta, manoma, užims generolas Stanisław Skwarczyński, kurs esąs labiau priimtinas kairiesiems elementams.

Skwarczyński rezignavo praėjusį sekmadienį iš Vilniaus garnizono komandanto vietos.

Sakyta organizacija įsikūrė pernykščių metų vasario mėnesį. Ji mėgino derinti liberalų ir nacionalistų reikalavimus, paneigdamas tokias kraštutinybes, kaip fašizmas ir komunizmas.

Sena pasaka

WASHINGTON, D. C., sausio 10. — John Frey, Amerikos Darbo Federacijos metalo amatų departamentu prezidentas, sekmadienio vakare vėl paskelbė grumojantį Amerikai "pavoju". O pavojus esąs toks, kad komunistai, per C.I.O., rengiasi užgriebti Jungt. Valstijų valdžią. Sena, nudėvėta, nieko nebegąsdinanti pasaka.

DU PONT SIULO PRIEMONES NUO
RECESIJOS GINTIS

WASHINGTON, D. C., sausio 10. — Pirmadienį senato komisijai, tyrinėjant nedarbo problemą, liudijo Lamont du Pont, E. I. du Pont de Nemours kompanijos pirmininkas. Jis yra skaitomas kaip vienas žymiausių stambiojo kapitalo vadų — kapitalo smegenys. Du Pont rekomendavo valdžiai ir bizniui kooperuoti recesijos pašalinimui. Jis pareiškė, kad jo vadovaujama kompanija 1938 metais išleis \$85,000,000 konstrukcijai.

Du Ponto aiškinimu, bizniui reikia pasitikėjimo. Bet biznis šiandien pasitikėjimo neturi, ba nežino kiek ir kokios rūšies takų teks mokėti, bijo kainų kilimo dėl didėjančios šalies skolos. Be to, bizniui kliudo didelis streikų kiekis. Biznis taipgi bijo naujų įstatymų, prisilaikant kurių tenka jam veikti.

Taigi reikia bizniui takus palengvinti, reikia kapitalistų ir darbininkų kooperavimo, reikia biznio pasitikėjimo, o darbo busių.

IR VILNIAUS GYVENTOJAI
PRIEŠ ŽYDUS

VILNIUS. — Gruodžio 4 d. Vilniuje buvo Gydytojų Sąjungos Vilniaus skyriaus narių susirinkimas. Sąjungos nariai žydai į tą susirinkimą nebuvo pakviesti ir dalyvauti negalėjo.

Susirinkimo svarbiausiasis punktas buvo žydų gydytojų pašalinimo iš sąjungos klausimas. Jaunesnieji gydytojai, ypač Vilniaus universiteto gydytojai absolventai, griežtai reikalavo priimti nutarimą, kuriu būtų įvestas arijų paragraf, kad žydai negalėtų būti sąjungos nariais.

Senesnieji ir humaniškesni gydytojai ėmė tam pasiduminti, priėmė, pažymėdami, jog žydų gydytojų veikimas neturėtų mažiau įtakos sąjungos darbui ir todėl jų bijoti nesąko.

Kilus ginčams, atsistatydino sąjungos skyriaus pirmininkas ir visa valdyba. Pagaliau buvo nutarta prašyti s-gos valdybą ir toliau eiti savo pareigas iki baigsis valdybos kadencija ir įvykis nauji valdybos rinkimai, t. y. iki ateinančių metų pradžios.

JURĖ.—Beveik visame miestelyje dėl sauso rudens ir staugaus šalčio išsekko vanduo. Gyventojai vieni nuo kitų nešasi po kibirą vandens ir laukia atlydžio.

Gal atšauks pasiuntinį iš Kinijos

TOKIO, Japonija, sausio 10. — Japonijos valdžia supyko ant kinų vyriausybės dėl to, kad Kinija neparodė prielankumo slaptam Japonijos pasiūlymui taikos.

Japonija gal atšauks savo ambasadorių iš Kinijos ir pripažins kaip Kinijos valdžią tuos valdininkus, kuriuos ji pati paskyrė užkariautose Kinijos dalyse.

Japonijos vyriausybė vėl svarsto galimumą paskelbti Manchūo imperatorių Kang Teh šiaurės Kinijos ir Manchūo imperatoriumi.

Coughlin vėl kalba
per radiją

DETROIT, Mich., sausio 10. — Praėjusį sekmadienį vėl transliavo prakalbą per radiją paskilbęs kunigas Coughlin. Ši kartą jis kolonijū nevertėjo. Jo kalba susidėjo iš pakartojimo dažnai girdimų menkos vertės pareiškimų, kaip pav. šis: darbininkai yra reikalingi kapitalo, kapitalas reikalingas darbininkų, ir t. p.

DIDELĖ BUTŲ STOKA

KLAIPĖDA. — Vargu ar kurioje kitoje Lietuvos vietoje yra tokia didelė butų stoka, kaip Klaipėdoj. Šis klausimas yra aktualus, jog jis kelia net tam tikro nerimo. Dabar yra apgyventi ne tik artimesni Klaipėdos miesto priemiesčiai, bet ir tolimiausi kaimai, miesteliai, kaip, pav. Kretinga, esanti už 10 su viršum kilometrų nuo Klaipėdos. Į vieną laisvą butą kainų konkurencijos budu veržiasi dešimtimis šeimų. Ypatingai stokoja mariošnių — 1—2 kambarių butų. Dabar mieste geresnis 2-ju kambarių butas kaštuoja 80—120 Litų, 3-ju kambarių, voinis ir virtuvės 150—200 Lt. Laikoma, žinoma, nuo to kėčia darbininkija ir žemesnioji valdininkija bei tarnautojai.

Kas svarbiausia, kad Klaipėdos mieste vis dėlto yra didelis skaičius žmonių, kurie už butus moka, palyginti, labai pigiai: 30—50 Lt. už 2-ju kamb. ir virtuvės butą, 6090 Lt. už 3-ju kamb. ir virt. butą ir t. t. Bet šie juos yra gavę iš butų prievartos skyriaus, kuriam dabar beprisklauso tik senesnieji namai. Dabar tokių butų liko mažai, ir todėl "grosilaukams" iš butų prievartos skyriaus gauti butą yra didelė reitenybė. Reikia manyti, kad namų savininkai, turėdami seimiluose daugumą savo turtingų draugų, greitai laiku iš šios butų prievartos visai išsilaisvins ir tada mieste pasigers dar didesnis klegesys dėl butų stokos ir jų nuomų brangumo.

Dar liudniau yra šeimoms su vaikais. Jų namų savininkai nenori nė artyn prisileisti, nes jiems pasak jų "švarių" nuomininkų pasirinkimas, kaip turguje bulvių. Miesto savivaldybė yra 3,000 prašymų gauti butų. (al).

● Policijos viršininkas Allman įsakė policijai areštuoti kasdien po 2,000 neturinčių 1938 m. miesto laisvų automobilistų. Jie dar bus baudžiami ir po \$2.

Pildome
INCOME TAX
BLANKAS
už 1937

Raštinė Atdara Kasdien nuo 8 ryto iki 8 v.v. Sekmadieniais nuo 9 iki 1 val. popiet.

NAUJIENOS
1739 S. HALSTED ST.

Al. Margeris

...I AMERIKA...

(Iš romano Raulo Gobšo)

"Aa, nei man reikėjo čia važiuoti, nei protingi mano tėvai būtų čia mane leidę, nei aš bučiau čia kada nors atvažiuavęs, jeigu ne tas bomas Pagyriukas. Kad jį velniai kur, kad jį!"

Taip piktai kalbėdavo Raulas Gobšas kai tik jam kas nors nepasisekdavo ir jis smarkiai supykdamo ant naujos savo tėvynės—Amerikos.

Iš jis turėjo labai rimto, niekad iš jo galvos neišsirančio, pagrindo taip kalbėti.

Pagyriuko tėviškė, mat, gulėjo šalia jo tėviškės, vienu savo sparnu iškilusi į aukštą derlingus laukus, o kitu palinkusi į žalias Šešupės lankas. Žemės, tiesa, buvo ne per daug, tik penkios dešimtys margų, imant su pievomis ir šileliu, bet užtai labai geros, našios. "Sėk viską, ką tik nori, o augs kaip iš dangaus," dažnai sakydavo senis Pagyrius.

Tai gi, Pagyrių aruodai visados buvo pilni, ir jų papėdininkas augo labai gražiai bei padoriai, kol nepriaugo gero vaikėžo metų. Nuo tada kažkas apniko jo kraują bei sielą, ištraukė jį iš tiesaus dorovės kelio ir įmasino, įstātė į kreivuosius smukimo šuntakius. Pradėjo savo tėvų nebeklausti, žodis žodin atskirti, tarytumei jau būtų daugiau gyvenimo išgyvenęs, praktingo išmanymo įsigijęs ir blogį nuo gėrio atskirti išmokęs geriau už savo

tėvus, jau ketverių dešimčių metų gyvenimo šoki sušokusius ir gyventi pramokusius, visame kaime giliuos pagarbos užsitarnavusius ukinkus.

Neaprežtos laisvės troškimai pagaliau, visai užkimo jo galvą, ir nei suaugusios tėvų sieks sveiki patarimai, nei per gyvenimo ugnį perėjusios širdies praktingi linkėjimai ten įsilaužti daugiau nebegalėjo. Jis reikalavo laisvės vis daugiau ir daugiau, skraidydams jos sparnais be jokios atodairios, tarsi būtų miške gimęs-augęs ir rusijos civilizacijos varžtų niekada nepažinęs.

O jį aštuonioklį metų bernioko batus įsistojęs—"visai paduko," kaip jo tėvas piktai sakydavo.

Valkiojasi, budavo, kas mielą naktelę šunis lodydamas, mergų langus daužydams, vaikų bei senius gąsdindams, visam kaimui ir gėdą ir klaidas darydamas. Šventadieniais, budavo, visados "pilnutėlis" smuklėse švaistosi, labai didelį vyrų statosi, priekabių ieško ir dažnai su kaimo arba miestelio patvirkusiais bernais aulis apsisikalo.

Berniokas, reikia tiesą pasakyti, jis buvo nepaprastai stiprus, drąsus, kai kurių net "galijotų" vadinamas. Tai per švento Petro ir Povilo atlaudas, budavo, pilną vežimą bernų prisidodinęs, lekia į Šiukų miestelį, kruvinomis muštynėmis labai išgarsėjęs, "peštukų suvaldyti," kaip jis sakydavo, kam jie, girdi, nekaltus žmones užpuldinėja; jis, mat, sakydavosi be reikalo nesimušęs.

Toks suanas palaidunavimas užkorė ant jo tėvų sprando tikrą gėdos bei tužbos kryžių, ir jie baisiai sielojosi, gražumu ir piktumu prašė savo vienatinį sunelį susivaldyti, "Dievo bi-jotis ir žmonių sarmatyti," kaip jie dieną naktį jam sakydavo. Motina, budavo, pro kruvinas ašaras dažnai jį draudžia: "Sarmatą, baisią sarmatą, vaikeli, darai mums ir mūsų namams. Toks jaunas, tik ką iš piemenų išsiritęs, o taip pasileidai. Grįšk, vaikeli, grįšk prie dvasios šventos. Mes tau, vaikeli, tik gero velijame, kas dieną Dievo prašydami, kad visai nepažūtum..." Tačiau patvirkęs vaikas ne tik tai nepaklausydavo, bet, tarsi ežio dyglius turėdamas, labiau šiaudavo: dažniau pasigerdamas, daugiau visokių aibių pridarydamas ir šventadieniais miestelyje arba kaime per vakarus-

kas smarkiau apsimušdamas.

Pagaliau užsikirto Amerikon važiuoti; užsikirto taip griežtai, kad savo tėvo ko iš proto neišvarė be galų žuliais pinigų kluokimais. Budavo, tik kluokia ir kluokia, tik ošia ir ošia: "Duok, seni, du šimtu rublių ir važiuoju. Aš daugiau neprashau: tik du šimtu. Tiek turi. Duok; tai viskas, ką aš noriu. Du šimtu duosi—išvažiuosiu, tuoj išvažiuosiu. Duok; busi spakainas tada, nereikės bartis, pyktis, keiktis ir muštis—žinau... Duok. Neduos—gerai! Aš ir be tavęs gausiu! bet tada galėsiu... O dabar gali duoti. Velnias čia juš dėl to nerinksi!" trenkdavo kumščiu stalą ir išeidavo šunų erzinti ir lodyti.

Kvaršino tėvui galvą, svilino jausmus ir motiną, kuriuos prasymai, rodos, ir galo neturėjo: "Leiskime, tėvai, leiskime Jonelį į Ameriką. Pabuvos vienu vienas metų kitą, sunkiai padirbs, vargo našta pavilks, matysi, parvažiuos—parvažiuos, tėvai, matysi, kad parvažiuos," kaldavo ir kaldavo jam į galvą. "Tik parvažiuos jau nebe tas žmogus, ne palaidumas, ale geras, doras, svieto matės, gyventi išmokęs. Pamatysi, tėvai, kad parvažiuos nebe tas žmogus. Pasitaisys, aš žinau, kad pasitaisys. Ir džiaukis, kad tik važiuoja, svieto ir vargo nebijo," šiaip taip baigdavo jį. Bet netrukus ir vėl pradėdavo: "Paklausyk, tėvai, manęs. Leiskime Jonelį į Ameriką. Gaspadoraitis, vienturtis, ten negyvens ilgai. Tik bernams ir sluginėms Amerika patinka, o gaspadoraičiai sugrįžta. Sugrįš ir musiškis. Antai Galinių Bryzgiukas ar nesugrįžo?" klausdavo jį, bandydamas tuo stiprinti savo argumentus.

Kad ir kiekį kiekiausia tėvo valia vis dėlto nebeišlaikė, — šiltuose motinos žodžiuose tirti, minkštėti pradėjo. Ir davė, pagaliau, jis sunui net tris šimtus rublių. Tais laikais—gyva kruva pinigų. Jis galvojo, mat, kad padingas ošlys, šaltą gyvenimo rangą pajutęs, sunkaus darbo šaukštu pavalgęs, "prie dvasios šventos atvirs," kaip dievobaimingos jo lupos mėgo sakyti, ir "parbėgs iš Ameriko, kaip parbėgo Galinių Bryzgiukas," irgi vienturtis sunus, kuris tik iš pasileidimo į Ameriką išvažiavo, savo tėvus net užkeikdamas, kam nelengvai teišleisti norėjo!

Ir kas? Gi štai kas: Išbėgęs iš savo krašto, atsiradęs tarp svetimųjų, Pagyriukas tuoj pasijuto nebe toks jau bailsus smarkininkas, kaip savo tėviškėje, kur visi jo klausė, bijojo ir "galijotų" vadino. Dideli miestai, minios žmonių milžinas laivas, jurė be galo be krašto

LACME-NAUJIENŲ FOTŲ

NORI SKIRTIS. — Beryl Markham, garsi Anglijos lakunė, pirmoji moteris vie na perskridusi Atlantiką iš rytų į vakarus. Jos vyras Mansfield Markham, filmų gamintojas, užvedė bylą, reikalaujamas nuo jos persikirų. Ji yra gimusi Afrikoje. Už Markham ištekėjo 10 metų atgal. Turi 8 m. sunų, kuris gyvena pas tėvą.

ne juokais menkino jį, išspausdami iš jo galvos visas žūlias užgaidas. O kai pasiekė Amerikos krantus ir pamatė New Yorko aukštus mūrus, dar labiau sušmulkėjo vaikinėlis.

Pasaulis, mat, labai lengvai išsunkia iš tokių kaimo "galijotų," kaip Pagyriukas, įsivaizduotą savididybę ir apnuogina juos taip, kad jie net patys savęs gėdinasi, savo menkystą pamatę...

Pradėjęs dirbti, iš dešimties pirštų gyventi, tuoj berniokas tikrą prakaitą kaktoje, o rytoj jau rupestį galvoje pajuto ir

dar daugiau susisimaukė; juo labiau, kad tame pačiame fabrike dirbo keletas lietuvių, bėdny tėvų vaikų, nuo skurdo pabėgusių ir čia šokią tokią laimę susiradusių. Vienas iš jų buvo Jokubas Stašas, bežemio sunus, prieš keletą metų Pagyriuko tėvą bernavęs. Jis itin mėgo vienturtį gaspadoraitį pajaukti, sakydamas: "Kokių velnių tau reikėjo čia važiuoti, tėvus vienus palikus? Matai, broleli, čia ne brūkka važinėti, alų Pašėsupluose gerti ir mergas kibinti. Čia, matai, turi prieš ugnį stovėti ir lupti per ilgą dieną, kaip velnias pragare. Matai, Lietuvoje vienturtis gaspadoraitis buvai o čia paprasčiausias lėberis. Bėgsi atgal. Tai šur. Jau ne vienas tokių išbėgo, Ameriką keikdami."

Oi kaip virė kaip putojo "gaspadoraitiškas" Pagyriuko gyslose kraujas!

Už kumečio vaikus žemesniu buti; nes jie jau amerikoni—tarp savęs angliškai kalbasi, o jis tik grivorius nors ir buvęs Lietuvoje labai mandrus gaspadoraitis!

Tėviškėje savo motinėles nuširdžių šiltų ir meilės kupinų

TAISOME VISO-KIUS RADIOS

Eksporto radio taisymas—dykai apskaičiavimas—atliekama įsų namuose—visas darbas užtikrintas vieniems metams.

Marquette Radio

AL ENZULIS

5610 So. Maplewood Avenue

Kalbame Lietuviškai

Hemlock 2343

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

John F. Eudeikis

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ISTAIGA

AMBULANCE

DIENĄ IR NAKTĮ

Visi Telefonai YARDS 1741-1742

4605-07 So. Hermitage Ave.

4447 South Fairfield Avenue

Tel. LAFAYETTE 0727

Dykai koplyčios visose Chicago's dalyse

Klausykite mūsų Lietuvių radio programų Pirmadienio vakarais, 10:00 val. vakaro iš W. H. F. C. stoties (1420 K.) — Pranešėjas P. SALTIMIERAS.

Laidotuvių Direktorai

NARIAI
Chicago's,
Cicero
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

Ambulance
Patarnavi-
mas Dieną
ir Naktį

TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

A. MASALSKIS

3307 Lituania Avenue

Phone Boulevard 4139

A. PETKUS

6834 So. Western Ave.

Phone Grovehill 0142

1410 South 49th Court

Cicero Phone Cicero 2109

P. J. RIDIKAS

3354 So. Halsted Street

Boulevard 4089

I. J. ZOLP

1646 West 46th Street

Phone Boul. 5203

Phone Boulevard 5566

S. M. SKUDAS

718 West 18th Street

Phone Monroe 3377

S. P. MAZEIKA

3319 Lituania Avenue

Yards 1139

Phone Yards 1138

LACHAWICZ IR SUNUS

2314 West 23rd Place

Phone Canal 2515

SKYRIUS: 42-44 East 108th Street

Tel. Pullman 1270

JUOZAPAS EUDEIKIS IR TEVAS

4704 So. Western Ave.

Phone Virginia 0883

J. LIULEVICIUS

4348 So. California Avenue

Phone Lafayette 3572

MADOS

No. 4676 — Skalbiamą suknelę. Galit pasiūti iš pigaus perkelio arba kitokio skalbiamo materio. Sukirptos mios 12, 14, 16, 18, 20, taipgi 30, 32, 34, 36, 38 ir 40 colių per krutinę.

Norint gauti vieną ar daugiau virš nurodytų pavyzdžių prašome iškirpti paduotą blankutę arba priduoti pavyzdžių numerį pažymėti miera ir aiškiai parašyti savo vardą pavardę ir adresą. Kiekvieno pavyzdžio kaina 15 centų. Galite pasiūti pinigų arba pašto ženkleliais kartu su užsakymu. Laiškus reikia adresuoti: Naujienu Pattern Dept., 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

NAUJIENOS Pattern Dept.

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Čia įdedu 15 centų ir prašau

atsiųsti man pavyzdį No.

Miosos per krutinę

(Vardas ir pavardė)

(Adresas)

(Miestas ir valstija)

1938

NAUJIENŲ

KALENDORIUS

Mes pasiūsimė jūsų giminėms ir draugams LIETUVON mūsų gražų su naujais paveikslais Kalendorių tikrai

UŽ 10 CENTŲ.

Prisiųskit savo užsakymus tuojau. Kas užsirašys NAUJIENAS—gaus mūsų gražų kalendorių dykai.

NAUJIENOS

1739 SOUTH HALSTED STREET

Chicago, Illinois

žodžių nebeklausė, tėvui pabalabiau, kad tame pačiame fabrike dirbo keletas lietuvių, bėdny tėvų vaikų, nuo skurdo pabėgusių ir čia šokią tokią laimę susiradusių. Vienas iš jų buvo Jokubas Stašas, bežemio sunus, prieš keletą metų Pagyriuko tėvą bernavęs. Jis itin mėgo vienturtį gaspadoraitį pajaukti, sakydamas: "Kokių velnių tau reikėjo čia važiuoti, tėvus vienus palikus? Matai, broleli, čia ne brūkka važinėti, alų Pašėsupluose gerti ir mergas kibinti. Čia, matai, turi prieš ugnį stovėti ir lupti per ilgą dieną, kaip velnias pragare. Matai, Lietuvoje vienturtis gaspadoraitis buvai o čia paprasčiausias lėberis. Bėgsi atgal. Tai šur. Jau ne vienas tokių išbėgo, Ameriką keikdami."

Oi kaip virė kaip putojo "gaspadoraitiškas" Pagyriuko gyslose kraujas!

Už kumečio vaikus žemesniu buti; nes jie jau amerikoni—tarp savęs angliškai kalbasi, o jis tik grivorius nors ir buvęs Lietuvoje labai mandrus gaspadoraitis!

Tėviškėje savo motinėles nuširdžių šiltų ir meilės kupinų

ADVOKATAI

K. P. GUGIS

ADVOKATAS

Miesto ofisas—127 N. Dearborn St.

Kamb. 1431-1434—Tel. Central 4411-2

Namy ofisas—3323 So. Halsted St.

Valandos vakarais nuo 6 iki 8:30

Telefonas Boulevard 1310

Ketvirtadieniais ir Sekmadieniais pagal sutartį.

JOSEPH J. GRISH

LIETUVIŲ ADVOKATAS

Telephone: Boulevard 2800

1631 SOUTH ASHLAND AVENUE

Res. 6515 So. Rockwell St.

Telephone: Republic 9723

KL. JURGELIONIS

ADVOKATAS

1407 Lowe Ave. Tel. Yards 2510

A. A. SLAKIS

ADVOKATAS

7 So. Dearborn St.

Room 1230

Ofiso Tel. CENTRAL 1824

Namy Tel. Hyde Park 3395

KAL & ZARETSKY

LIETUVIŲ ADVOKATAI

6322 So. Western Ave.

VALANDOS:

Panedėli, Utarminke ir Ketverge

nuo 2 iki 9 val. vakare.

Seređoj ir Pėtnyčioj nuo 2 iki 6 v. v.

Subatoj nuo 12 iki 6 v. v.

Tel. Prospect 1012

AKIŲ SPECIALISTAI

DR. VAITUSH, OPT.

LIETUVIŲ

Mano 20 metų praktikavimas,

jusų garantavimas.

Optometrical Akų Specialistas

D Y K A I

egzaminuojama mokyklų va-

kų akys laike Kalėdinių

atostogų (vakacijų)

Tai gera Kolėdoms dovana ne-

tik vaikams, o ir suaugusiems

VALANDOS: nuo 10 ryto iki 8 vak.

NEDELIOJ nuo 12 ryto iki 12 pietų

Daugely atsitikimų akys atitaisomos

be akinių. Kainos pigiau kaip pirma

4712 South Ashland Av.

Phone Boulevard 7589.

DR. G. SERNER

LIETUVIŲ AKIŲ GYDYTOJAS

Tel. Yards 1829,

Pritaiko Akinius

Kreivas Akis

Ištaiso.

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė

756 West 35th St.

kampus Halsted St.

Valandos: nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8

Nedėliomis pagal sutartį.

LIETUVIAI

GYDYTOJAI IR DENTISTAI

Amerikos Lietuvių Doktorų

Draugijos Nariai.

Phone CANAL 6122

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 West 22nd Street

Valandos: nuo 1—3 ir 7—8

Seređomis ir nedėl. pagal sutartį

Rez. 6631 So. California Avenue

Telefonas: Republic 7868

Ofiso Tel. Boulevard 5913

DR. BERTASH

756 West 35th St.

Cor. of 35th and Halsted Sts.

Ofiso valandos: nuo 1-3 nuo 6:30-8:30

Nedėliomis pagal sutartį

Rez. 4910 SO. MICHIGAN BLVD.

Tel. Kenwood 5107

Ofiso Tel. Virginia 0036

Residence Tel. BEVERLY 8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4157 ARCHER AVENUE

Ofiso valandos:

nuo 2—4 ir nuo 6—8 val vakar.

Residencija:

8939 SOUTH CLAREMONT AVE

Valandos—9—10 A. M.

Nedėlioj pagal sutartį.

A. Montvid, M. D

West Town State Bank Bldg.

2400 WEST MADISON STREET

Val. 1 iki 1 po pietų, 6 iki 8 vak

Tel. Seeley 7380

Namy telefonas Brunswick 0597

Dr. A. J. Shimkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Val. nuo 2 iki 4 v. p. ir nuo 7

iki 9 v. vak. Trečiadieniais ir

Sėkmadieniais susitarus

OFISAS IR REZIDENCIJA

4300 So. Fairfield Ave.

Tel. Lafayette 8016

DR. STRIKOLIS

Gydytojas ir Chirurgas

Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.

Ofiso val.: Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8

vak. Nedėlioj pagal

KA ŽMONĖS MANO

Laisvamųjų nauja Draugija ir jos reikalingumas

Iki šiolei pas mus Amerikos pažangiuosius lietuvius daugiausiai užmirštas, apleistas klausimas buvo, — tai laisvamanybės klausimas. Per pastaruosius 15 metų laisvamanybės agitacijos, organizacijos ir apšvietos reikalais nieko nebuvo daroma ir dėl to nemaža nukentėjo ta idėja. Gal neperdėsiu pasakydamas, kad pas mus Amerikoje pusė visų lietuvių nepriklauso prie parapijų ir net nko bažnyčių. Kai kurie iš jų jau laisvamaniai, bet daugumas jų tai stovi ant vietos tarpe laisvamanybės ir bažnyčios ir nežino kur eiti. Čia laisvamanybės agitacija ir apšvietos daugumą žmonių išbudintų ir įtrauktų juos į mūsų draugijas, į veiklą. Ir jeigu mes sutinkame su šukiu — kur vienybė, ten galybė, ir jeigu visiems kitiems draugijos yra reikalingos, tai

jos turi būti reikalingos ir laisvamanybės. Per ilgą laiką kai kurie iš mūsų nematėme reikalo laisvamanybės turėti draugiją, ir jos neturėjome. Bet dabar jau mes turime tą mums taip reikalingą draugiją ir apie tai aš čia kalbėsiu.

Praeitų metų gruodžio 4 ir 5 dienomis Chicago, Ill., įvyko Lietuvių Laisvamanybės Etninės Kultūros Draugijos suvažiavimas, kuris buvo skaitlingas ir sėkmingas. Suvažiavime buvo priimti draugijai tinkami įstatai, daug gerų nutarimų, ir išrinkta centro valdyba. Žodžiu sakant, jau yra padėtas tinkamas pagrindas, ant kurio bus buduojama Amerikos lietuvių laisvamanybės draugija.

Šitas buvo pirmas ir istorinis Amerikos lietuvių laisvamanybės suvažiavimas, kuriame buvo svarstomi, tariaimi vien tik laisvamanybės reikalai. Nors suvažiavimas pirmas, bet iš praeities žinome, kad pas mus Amerikoje jau yra gyvavę trys skirtingais vardais laisvamanybės draugijos. Tais laikais, taip lygiai ir šiandien, laisvamanybės

draugija yra reikalinga. Tas reiškia, kad draugijos turėjo plačią dirvą, o vienok negavo pritarimo net iš pačių laisvamanybių ir iškriko lyg ir nepalikę jokių pėdsakų. Tam turėjo būti priežastys, kurios privedė tas draugijas prie tokio likimo. Viena iš svarbiausių priežasčių buvo ta, kad pirmos lietuvių laisvamanybių draugijos buvo kopijos amerikoniškų buržuazinių laisvamanybių dr. ugijų: Truth Seekers of America, Illinois Rationalist Society ir kitų. Pati laisvamanybė yra prieš buržuazinę ir buržuaziją išleidžia didžiausias sumas pinigų kovai prieš laisvamanybę. Bet tarpe buržujų yra laisvamanybių, ir jie net turi savo draugijas. Tos jų draugijos daugiausia susideda jau iš profesijų ir biznių pasitraukusių senų, kurie turi užtektinai pinigų ir laiko ir jau nebijo kunigų boikoto, t. e. lejamės dedasi į draugijas. Jų visas tikslas, — tai kritikuoti bibliją ir Rymo katalikų tikybą, o protestantiškų religijų sektų jie dažniausiai neliečia. Be senų, amerikoniškų laisvamanybių draugijose dar užtikame aukštesnių mokyklų studentų, kurių gyvenimą prapina jų tėvai; tai ir jie nebijo kunigų boikoto ir dėl įdomumo dedasi prie laisvamanybių. Bet kada šitie studentėliai išeina iš mokyklų, ir patiems jiems reikia pasidaryti pragyvenimą, t. i. su didžiausia panika kalba apie laisvamanybę; daro išpažintį ir grįžta prie „šventos vieros“. Šitos rūšies „laisvamanybių“ ir mes lietuviai esame turėję. Aplamai, Amerikoje yra kuo plačiausia dirva laisvamanybės draugijoms, o esamos draugijos (kai kurios iš jų jau yra virš 50 metų senos) turi tik keliuose miestuose neskaitylingas kuopelės, apie kurias tik jie žino. Jie visai nebando plačiau organizuoti laisvamanybių, nes jie bijosi tos idėjos ir ją skaito savo private. Artimai buvo panašios ir mūsų buvę pirmesnės laisvamanybių draugijos. Tokios siauros (daugiau dėl žaidimo) laisvamanybių draugijos negalėjo suinteresuoti lietuvių darbininkų ir dėl to jos mirė. Gies pasimokinę iš praeities klaidų, dabar jau jų galėsime išvengti. Dabartinė Lietuvių Laisvamanybės Etninės Kultūros Draugija ne tik vėrdi, bet ir tikslais skirtinga nuo pirmesnių, ir ji pilnai atsaoko lietuvių laisvamanybės reikalams. Tuo vardu draugija Lietuvoje jau gyvuoja nuo 1924 metų, kurios mokytojai ir vadai yra Dr. J. Šliupas, Dr. J. Kairukštis ir daug kitų. Šiandien draugija jau turi arti 200 skyrių ir atlieka labai svarbų apšvietos ir kultūros darbą Lietuvoje.

PAGELBAI NUO RAUMENŲ SKAUSMO

Johnson's Red Cross Plaster nuo reumatizmo skausmų, nugaros ydų, strėnų, sustyrimo ir išsukimų. Lengvas vartoti ir nuimti. Išparduodama jo milijonais kasmet.

Padarytos Johnson & Johnson, didžiausios pasaulyje išdirbinėtojų chirurgiškų daiktų

Johnson's RED CROSS PLASTER

Pastebėkit Raudoną Kryžį ant Plasterio kada pirksit. Parduodamos Visose Vaistynėse

— Gi mūsų draugija nors turi tą patį vardą, bet ji yra savitovė draugija, pritaikyta mūsų sąlygoms ir šalies įstatymams. Ji darbuosis artimai su mūsų vienminčiais Lietuvoje. Pati draugija yra nepartinė, bet ji visados palaikys broliškus santykius su pažangiu Amerikos lietuvių dtrbininkų judėjimu. Draugijos svarbiausias tikslas — tai kova su religiniais prieštara, su melais. Geriausias būdas kovoti su prieštara, tai laisvamanyška apšvieta. Todėl draugija rengs tuo klausimui prakalbas, paskaitas, prolekcijas, diskusijas ir kitą teikis žmonėms tikrą žinojimą. Tas reiškia, jog ši draugija dirbs tą darbą, kurio iki šiol niekas nedirbo ir kuris buvo užmirštas. Kaip jau sakiau, L.L.E.K. Draugija yra nepartinė, todėl šito draugijoj yra vietos ir darbui visiems be skurtumo partijų. Visų lietuvių kolenijų laisvamanybių turėtų daugiau nieko nelaukti, o tuojau imtis darbo ir suorganizuoti savo mieste L. L. E. K. Draugijos kuopą. Bent kokių informacijų reikala, kreipkitės į draugijos centro sekretorių: J. J. Pranckus, 10413 So. Michigan Ave., Chicago, Ill.

Draugai laisvamanybi! Jau ir tip mes per ilgai miegojome, jau metas išbusti ir rimtai stoti į darbą. Žmonių tamsytojams turi būti pastotas kelias, o tą mes galėsime padaryti tik budami organizuoti.

— A. M. Metelionis

Kaziui Tamošaičiui vedybos per daug brangiai kainavo

Kazys Tamošaitis turėjo jaukią Eagle alinę prie 1900 W. 63 St. Biznis buvo geras ir jis buvo viskuo patenkintas.

Bet vieną dieną jo geras draugas John King, 6738 S. Campbell Ave., atėjo į alinę ir atsivedė gražią našlę Douglas, kurią ir ėmė piršti Tamošaičiui. Tamošaičiui našlė patiko. Nors našlė buvo 6 pėdų augščio ir sveria 280 svarų, kuomet pats Tamošaitis yra tik 5 pėdų 7 colių augščio ir sveria tik 145 svarus, bet vistiek jiedu išvyko į Crown Point ir susituokė. Susituokdamas Tamošaitis pasisakė esąs 58 m. amžiaus, o našlė 45 m. Liudytoju buvo „piršlys“ King. Tai buvo du mėnesiai atgal.

Po sutuoktuvių viskas buvo gerai per porą ar trejetą dienų. Bet paskui naujoji Tamošaičio žmona įžūrėjo, kad jis sunkiai serga ir griežtai pareikalavo, kad jis vyktų į ligoninę. Tamošaitis nesijautė ligoniui, tik reikarčiais skaudėdavo gerklę, tačiau, raginamas žmonos, su-

tiko vykti į kauntės ligoninę.

Prieš išvykstant į ligoninę reikia sutvarkyti biznio reikalus, kad biznis tiek pat gerai ir tvarkiai eitų ir šeimininkui sergant.

Jo naujoji žmona išreikalavo atiduoti jai \$1,700, kuriuos jis turėjo susitaupęs. Tuos pinigus girdi, ji padės kartu su savo \$6,000. Biznį gi sutiko prižiūrėti pats King, už ką Tamošaitis jam užrašė alinę ir \$16, 500 vertės namą — „jei kas atsitiktų.“

Tamošaitis išvyko į ligoninę. Pereitą savaitę jis iš ligoninės išėjo kaip pilnai pasveikęs. Jis skubėjo pas savo žmoną ir jo biznį vedantį King. Bet kaip jis nustebo nieko neradęs. Neberado nė žmonos, nė King. Tik alinė pasigedo didelio kiekio degtinės. Dingę buvo ir jo pinigai. Dingęs buvo ir King su jo namo dokumentais.

Tamošaičiui nieko kito kaip kreiptis prie policijos ir prašyti ją padėti rasti jo žmoną ir tą gerąjį draugą King.

Policija jau rado King besivažinėjant nauju brangiu automobiliu. Rado ir Tamošaičio savasties dokumentus ir King uždarė kalėjimą. Bet dar ilgai teks bylinėtis iki savasties bus pilnai atgauta. O tuo tarpu Tamošaitis turi išnaudo pradėti gyventi, be jokių sutaupų, be turto, kurį jis rupestingai krovė per daugelį metų. Bet pradės gyvenimą gal kiek gudresnis ir taip greitai nepasiduos gražių našlių vylionėms.

Išrinko Chiniečių Mėrą

Gerald H. Moyer tapo išrinktas nauju neoficialiu chiniečių mėru Chicagoje, vieton mirusiojo Frank Moy. Jo sekretoriu išrinktas Hone Wu. Tas pareigas Moyer ėjo prie mirusiojo mēro.

Chiniečiai nors ir gyvena Chicagoje ir pasiduoda abelnei miesto tvarkai, bet jie turi ir savo „valdžią“, kuri rūpinasi vien chiniečių reikalais ir kurios įsakymus chiniečiai stropliai pildo.

15,000,000 Žmonių Lankė Miškus

Kauntės taryba paskelbė, kad pereitą vasarą kauntės miškus aplankė 15,000,000 žmonių.

Padaryk Kaimyninę

COMMONWEALTH EDISON OFFICE

Savo visų elektrikos aptarnavimo rūšių vyriausia buveinė

• Kokio tik gali elektrikos patarnavimo pareikalauti — informaciją, sąskaitų apmokėjimo, lempų apkeitimo, patarnavimo — viską gali atsiekti našiai jūsų kaimyninėje Commonwealth Edison Company elektrikos krautuvėje. Ši krautuvė yra svarbi patarnavimo įstaiga tiems žmonių tukstančiams, kurie nekeliauja dažnai į vidmiestį.

Kviečiame pasinaudoti tuo patogumu, ką teikia jums ši kaimyninė įstaiga. Sutaupysit laiko, išlaidas ir gausit skubų ir mandagų patarnavimą nuo atsakančio štabo.

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

10 ELECTRIC SHOPS

DOWNTOWN — 72 West Adams St. — 132 South Dearborn St.
4562 Broadway 4231 W. Madison St. 852 W. 63rd St.
4833 Irving Park Blvd. 3460 S. State St. 2950 E. 92nd St.
2733 Milwaukee Ave. 4834 S. Ashland Ave. 11046 S. Michigan Ave.

All Telephones — RANdolph 1200

GARSINKITĖS „NAUJIENOSE“

HOME FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

Metinė Apyskaita

Gruodžio 31 d., 1937 metų

TURTAS

Pinlgais	\$357,653.87
Bondsai Jungt. Valst. Valdžios ir	
Federal Home Loan Bank Stakai	74,479.37
F. H. A. Morgičių Aprauda	1,762,572.49
Realizuotos Paskolos ant Pirmųjų	
Morgičių	1,211,789.78
Kitas Turtas	38,800.16

KARTU

PRIEVOLES

Bendrai Sutaupa Investuota	\$2,242,168.61
Rezervas ir Nepadalintas Pelnas	78,195.37
Federal Home Loan Bank įnašai	632,500.00
Paskolos ir Morgičiai	353,609.95
Kitos Prievolės	88,321.74

KARTU

TURTO AUGIMAS

31 Liepos, 1886	\$ 1,000.00	31 Gruodžio, 1934	\$ 537,701.42
31 Rugpjūčio 1915	\$ 285,860.34	31 Gruodžio, 1935	\$1,217,015.65
31 Spalio, 1934	\$ 345,144.88	31 Gruodžio, 1936	\$2,065,210.96
31 Gruodžio, 1937			

HOME FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

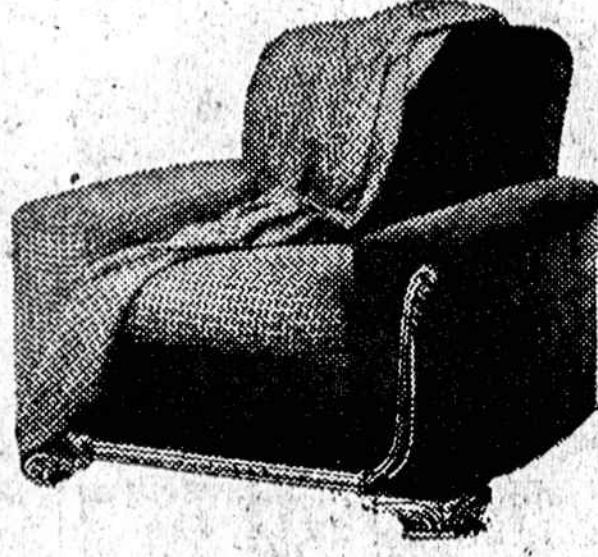
1618 W. 18th St.

Isteigta 1886.

Tel. Canal 0044

BUDRIKO

Didžiulis po Naujų Metų KAINŲ NUPIGINIMAS ant visų rakandų, pečių lovų, bedroom setų, karpetų 40%

Pamatykite šiuos naujus 1938 metų Parlor Setus, padarytus ant užsakymo po \$89.50

1938 metų Radios: ZENITH, PHILCO, R. C. A. VICTOR

Jos. F. Budrik, Inc.

3409-17 S. HALSTED STREET.

Tel. Boulevard 7010

NAUJENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street
Telephone CANAL 8500

Subscription Rates:
\$8.00 per year in Canada
\$5.00 per year outside of Chicago
\$8.00 per year in Chicago
3c per copy.

Entered as Second Class Matter
March 7th 1914 at the Post Office
of Chicago, Ill. under the act of
March 3rd 1879.

Naujienos eina kasdien, išskyrant
sekmadienius. Leidžia Naujienų Ben-
drovė, 1739 S. Halsted St., Chicago,
Ill. Telefonas CANAL 8500.

Užsakymo kaina:	
Chicagoje — paštu:	
Metams	\$3.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Vienam mėnesiui	1.50
Vienam mėnesiui	.75
Chicagoje per išnešiojtojus:	
Viena kopija	8c
Savaitei	18c
Mėnesiui	75c
Suvenyrytose Valstijose, ne Chicagoj,	
paštu:	
Metams	\$5.00
Pusei metų	2.75
Trims mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	1.00
Vienam mėnesiui	.75
Lietuvoje ir kitur užsienioje	
(Atpiginant)	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.50
Pilnais reikia siųsti pašto Money	
Orderiu kartu su užsakymu.	

Rezignuosias dar vienas "devynių senių"

Du atžagareiviški Vyriausiojo teismo nariai Washingtono jau rezignavo, bet eina gandai, kad ketinąs netrukus rezignuoti dar vienas — teisėjas James Clark McReynolds.

Jam pasitraukus pasiliks Vyriausiam teisme tik vienas reakcijos šulys: Pierce Butler.

Šis teisėjas yra ne tik visokių socialinių reformų priešas ir uolus trustinio kapitalo rėmėjas, bet taip pat ir klerikalizmo tarnas. Visur, kur tik jisai gali, jisai įstoja už katalikiškų vyskupijų reikalus ir stengiasi patarnauti klerikalinėms organizacijoms.

Bet Butlerio įtaka teisme jau nedidelė. O kai jisai pasiliks be pritarėjų aukščiausio krašto tribunole, tai jisai visai negalės nieko padaryti.

Ką gi jie laimėjo?

Gruodžio mėnesį pasibaigė kandidatų nominacijos į SLA. Pildomąją Tarybą kuopose. Dabar balsų skaitymo komisija jau skaito balsus, ir netrukus turės but paskelbti rezultatai.

Bus įdomu pamatyti, ką laimėjo tautininkai, kurie buvo sudarę "bendrą frontą" ir varė smarkią agitaciją už savo grynai partinį kandidatų sąrašą. Dar neprasidėjus nominacijoms, "Naujienos" ir daugelis SLA. veikėjų Chicagoje ragino visas sroves susivienijime atidėti į šalį politiką ir nesivaržyti dėl partijų. Bet tautininkai atsiskak šitam pasiūlymui pritarti ir ryžosi SLA. "užkariauti".

Tautininkų kandidatai, ypač "trafiko teisėjas" Lapkaitis, zujo iš kolonijos į koloniją, žvejojami balsus. Dabar paaiškės, kiek jie prižvejojo.

"Naujienos" paskelbė balsavimų rezultatus iš daugelio kuopų, neatsižvelgdamos, ar tie rezultatai buvo palankūs vieni ar kiti pusei. Iš tų skaitlinių, kurios dienraščiai buvo prisiustos, tektų spręsti, kad už senovinius viršininkus bus paduota daug maž du trečdaliai balsų, o už jų oponentus apie trečdalis. Jeigu tai pasitvirtins, tai dar kartą pasirodys, kad tautininkų "bokštas" be reikalo mėtė pinigų savo partinei agitacijai. Pažiūrėsime.

Apžvalga

NEPIRKS MISIŲ

Brooklynėje yra didelė šv. Jurgio Draugija, kurioje per daugelį metų vadovavo komunistai. Jos organas yra "Laisvė". Bet, nežinint to, kad komunistai draugijoje vadovavo, ji kasmet paskirdavo tam tikrą sumą pinigų misijoms už mirusiųjų savo narių sielas.

Tačiau šiomet "jurginės" metiniame susirinkime tas paprotys jau buvo sulaužytas. "Laisvė" praneša:

"Nutarta nepirkti misijų; tarimas perėjo 54 balsais prieš 44."

Taigi toje komunistų vadovaujamose draugijoje dar vistiek kuone pusė susirinkimo balsavo už misias.

DABAR AISKU

Kodėl Lietuvos tautininkai (kurie klerikalai padėjo įvykinti gruodžio 17 d. 1926 m. perversmą) neįspėjo visų klerikalizmo užgaidų?

Į šią klausimą atsako šv. Juozapo "Darbininkas" taip: Tautininkai, esą, nenori, kad

butų daugiau katalikų inteligentų, nes šie varysią "katalikišką akciją", kuri nepriimtina tautininkams dvejopu atžvilgiu:

"1. Ji priešinga laisvamamui ideologijai ir 2. nesuderinama su Maskvos politika. Verčiau tada smaugti katalikus, negu nusidėti bolševikams."

Taigi dabar viskas aišku. Lietuvos tautininkai gina "Maskvos politiką"! Bostono klerikalų laikraštis, gal but, netrukus praneš, kad Antanas Smetona yra slapta Kominternos agentas.

NEAPSIEINA BE KLASTOS

"Laisvė" idėjo ilgą editorialą, kritikuodama Aleksandro Barmino (buv. sovietų diplomato) straipsnį, tilpusį "Naujienose" gruodžio m. 30 d. Bet ji negali apsieiti be klastos. Ji sako, kad tą straipsnį parašęs Grigaitis, — ir per dvi dideles špaltas ji duoda "Nauj." redaktoriui "į kailį", primindama visas jo praeities "pranašystes" apie bolševizmą ir įrodinėdama, kaip Grigaitis "pats sau nosį nušluostė".

Visiems šitiems "komplimentams" Grigaitis adresu nebutų buvę jokio pagrindo, jeigu "Laisvė" būtų pasakiusi tiesą, atseit, kad to jos kritikuojamo straipsnio autorius yra senas bolševikas Aleksandras Barminas, o ne "Naujienų" redaktorius. Ji būtų tuomet turėjusi savo skaitytojams paaiškinti, kodėl asmuo, kuris per ilgus metus buvo Rusijos komunistų partijos narys ir per 19 metų ėjo atsakomąsias pareigas sovietų diplomatijoje, dabar atsi- grežė prieš Stalino diktatūrą ir ėmė kelti į aikštę jos politikos paslaptis.

Bet Brooklyno komunistų organas šitą nemalonų klausimą bando apvengti apgaviniu būdu, užtylėdamas apie straipsnio autorių ir primeddamas jo žodžius "Naujienų" redaktoriui!

Šitaip apgaudinėti savo skaitytojus tai jau tikrai nėra demokratiska, nežinurint to, kad komunistai šandie "demokratiš" garbina, guldami ir keldami. Toks žmonių mulkinimas tai grynas "leninizmas", nes Leninas savo pasekėjų, iš tiesų, mokino, kad savo tikslui pasiekti galima apgauti ir pameluoti, ir šitą "revoliucinę" Lenino moralę komunistai dar iki šiol nesiliauja praktikuoti.

Kai dėl faktų ir išvadų Barmino straipsnyje, tai mes neturime reikalo su "Laisvė" ginčytis — tegu ji dėl jų pasibara su patim autorium. Tačiau ji daro visokių paikų priekaištų "Naujienų" redaktoriui, todėl teks čionai bent trumpai kai kuriuos jų atremti.

GAMYBA IR DARBININKŲ ATLYGINIMAS

Aleksandro Barmino straipsnyje "Laisvė" rado tokį pareiškimą, kad artimoje ateityje negalima tikėtis darbininkų buklės pagerėjimo Sovietų Sąjungoje; kadangi pramonės gamyba yra toli atsilikusi nuo numatyto plano, o darbininkai buklė "priklauso nuo to, kiek pagaminama". Pasigavusi šitą pasukintą sakinį (bet užtylėjusi visa, ką Barminas praskakė apie sovietų darbininkų skurdą, apie pramonės nepasisekimus ir t. t.), ji straksti ir džiugauja:

"Mes visada taip teigėme: socialistinėje santvarkoje žmonių buklė priklauso nuo to, kiek jie pagamina visokių gyvenimui reikalingų produktų. Ten nebėra parazitų, kurie tuos daiktus sunaudotų, arba atimtų nuo žmonių ir išieškotų, arba neduotų žmonėms jais naudotis. Grigaitis griežtai užginčydamas tokią santvarkos būvimą Sovietų Sąjungoje. Dabar gi jau pripažįsta, kad taip tiesu yra."

Kada ir kur Grigaitis užginčijo, kad darbininkų buklė Sovietų Sąjungoje "priklauso nuo to, kiek pagaminama"? Juk šitas "Laisvės" priekaištąs Grigaitis yra tikras melas. Kiek kartų "Naujienose" buvo aiškina, kad pagrindinė Rusijos žmonių skurdo priežastis tai menkas darbo našumas jos pramonėje ir žemės ūkyje! "Naujienų" redaktoriui seniai nurodė, kad pamatinis skirtumas tarpe krizio sovietų Rusijoje ir krizio kapitalistinės šalyse yra tas, kad kapitalistinėse šalyse yra nesutvarkyta distribucija (produktų paskirstymas), tuo tarpu kai bolševikiškoje Rusijoje dar nėra išspręsta gamybos problema. Kapitalistinės šalys pasigamina per daug, bet dėl netikslusios paskirstymo sistemos jose nuolat susiparalizuojama prekyba apyvarta ir tuomet buna priversta sustoti ir pramonė. O Rusijoje prekyba visomet truksta ir žmonės nedavalo (dažnai net badauja) ir kenčia dėl kitų dalykų trūkumo — rubų, batų, gyvenamųjų trobų ir t. t.

"Laisvė" čia ne tik pamelavo, priekšdamas Grigaitiui tai, ko jisai niekuomet nėra sakęs. Ji pasakė dar ir aiškia nesąmone, kad tik tariamoje "socialistinėje" SSRS santvarkoje darbininkų buklė priklauso nuo to, kiek pagaminama. Yra faktas, kad toks santykis tarpe gamybos ir darbininkų buklės gyvuoja taip pat ir kapitalistinėse sistemoje. Kodėl Amerikos darbininkų algos yra dvigubai-trigubai aukštesnės, negu darbininkų algos daugumoje kitų šalių? Todėl, kad šios šalies pramonė daug daugiau pagamina. Kodėl Anglijos darbininkų atlyginimas yra aukštesnis, negu francūzų arba vokiečių? Todėl, kad darbas Anglijoje yra produktyvesnis.

Bet, žinomas dalykas, gamybos kiekis nėra vienintelis veiksnys darbininkų algų ir kitų jo gyvenimo sąlygų nustatyme. Yra ir kitų faktorių, atseit: kokią dalį darbininkų pagaminto produkto pasiima darbdavys, kiek mokesčių uždeda valstybė ir, pagaliau, kokią darbininkų darbo dalis eina neproduktingiems tikslams (pav. militarizmo reikalam).

Rusijoje, nors privatinų kapitalistų nėra, bet tie patys arba panašūs faktoriai taip pat veikia. Sovietų pramonės vedėjai ima milžiniškas algas, palyginti su menkais darbininkų atlyginimais; be to, dirbtuvių direktoriai, inžinieriai ir kiti "specai" turi gražias rezidenijas, važinėja automobiliais (apie ką paprastas darbininkas negali nė svajoti) ir lanko kurortus. Sovietų valdžia, toliaus, už laiko labai didelį biurokratijos aparatą, kuris yra maitinamas tuo, ką pagamina darbininkas ir ukininkas. Pagalios, ji turi didžiausią pasaulyje armiją, kurią juk irgi maitina ne kas kitas, kaip darbininkai ir ukininkai.

Taigi yra visai tuščias išvaizdavimas, kad Sovietų Sąjungoje, nuo to, ką darbininkai pagamina, nesą nieko atitraukiama. Nuo darbininkų ir ukininkų pagaminto produkto kiekio tenai atimama proporcingai, gal but, dar daugiau, negu kapitalizmo šalyse, nes šiose šalyse yra prekių perviršis, o Rusija visą laiką kenčia dėl prekių trūkumo.

DARBO PRODUKTINGUMAS IR ATLYGINIMAS SOVIETŲ SAJUNGOJE.

Tačiau grįžkime prie sovietų gamybos, "Laisvė" krykščia, kad Sovietų Sąjungoje esanti labai pakilusi taip žemės ūkio, kaip ir pramonės gamyba, — palyginti su 1913 m. Tai, gi, jeigu pagaminama daugiau, tai ir darbininkų buklė turėjusi pagerėti.

Kad gamyba Rusijoje šandie yra daug didesnė, negu kad ji buvo carizmo laikais (prieš 25 metus), šito fakto niekas negiginėja. Bet reikia neužmiršti, kad dabar Rusijoje yra daug didesnis darbininkų skaičius — tik per pirmąją "piatilieta" jos pramonė buvo priimta, rodos, 12 su puse milijonų naujų darbininkų. Be to, reikia atsiminti, kad ir pramonė (ir žemės ūkis) buvo investuotos milžiniškos sumos pinigų.

"Laisvės" redaktorius, matyt, nežino to paprasto dalyko, kad i tą produktą, kurį pagamina darbininkas, įeina ne tik nauja vertė, bet ir senoji vertė: darbininkas ne tik gamina vertę, bet ir atgaivina tą vertę, kuri buvo idėta į mašiną, ir brikio trobas, medžiagas ir t. t. Gamyba yra ne tik produkcija, bet ir reprodukcija.

Ta vertė darbininko pagamintame produkte, kurią reprezentuoja investuotas į gamybą kapitalas, negali but atiduota darbininkui. Jam gali but atiduota tik tai naujai pagamintoji vertė (ir tai, kaip matėme,

ne visa, nes dalį pasiima dirbtuvės direkcija, kita — valstybė ir t. t.). Taigi iš to fakto, kad Rusijos gamyba šandie yra daug didesnė, negu kad ji buvo prieš 25 metus, dar visai neišeina, kad darbininkai Rusijoje dabar uždirba daug daugiau. Nuo to, ką jie pagamina, reikia atimti 1) gamybos išlaidas (mašinų nusidėvėjimą, medžiagų vertę ir kitką), 2) administracijos algas ir išlaidas, 3) duokles valstybei. Paskui gautąją po šitų atėmimų sumą reikia padalinti ant darbininkų skaičiaus — tik tai tuomet bus matyt, kiek tenka darbininkui.

Paduoti tikrai bendras sumas, nepadarius tų visų atėmimų ir padalinimų, tai — humbugas, kuris gali ignorantams apdumti akis, bet šiaip neturi jokios prasmės.

O "Laisvė" kaip tik taip ir daro.

Kad jos skaitlinės apie sovietų pramonės gamybą yra klaidinančios, parodo produktų kainos. Štai kokias kainas paduoda specialis The Chicago Daily News korespondentas John T. Whiteker, kuris neseniai atliko ilgoką sovietų Rusijos gyvenimo studiją:

Pora batų, kuriuos Amerikoje galima pirkti už \$3.00, Mas-

koje kaštuoja 220 su puse rublių; jeigu skaiyti doleri po 5 rublius (pagal oficiali kursą), tai, vadinasi, ta pora batų kaštuoja amerikoniškais pinigais \$44.10!

Menų moteriškų batukų pora Maskvoje kaštuoja net 252 rublių (t. y. \$50.40).

O Aleksandras Barminas, kurio straipsnį "Laisvė" "kritikuoja", rašė apie maistą: mėsa kaštuoja nuo 6 iki 7 rublių už kilogramą (du svarų); balta duona — du rublių; sviestas nuo 14 iki 15 rublių; juoda duona 90 kapeikų.

Vidutiniška išlavinto darbininko alga Rusijoje yra 310 rublių per mėnesį, o neišlavinto darbininko — 110-115 rublių. Visų darbininkų vidutiniškas mėnesinis uždarbis yra 231 rublis.

Taigi pasirodo, kad vidutiniško darbininko uždarbio vos užtenka, kad, per mėnesį išdirbęs, jisai galėtų nusipirkti vieną porą batų!

Kodėl sovietų darbininko uždarbis yra taip mažas, palyginti su prekių kainomis? Todėl, kad yra be galo didelės gamybės išlaidos, ir iš to, ką darbininkas pagamina, labai stambiai dalį praryja biurokratija ir militarizmas.

Lietuvos periodika

(Musų specialaus korespondento)

Kalbant apie Lietuvos periodiką reikia turėti galvoje, kad jau sukako lygiai 105 metai, kaip išėjo pirmas lietuvių kalba laikraštis Tilžėje — Nusidavimai apie Evangelijos praplatinimą tarp žydų ir pagonių. — Tokių vardu laikraštis išleido mokytojas P. Kelkis. Tais laikais jau kitos tautos turėjo žymiai daugiau įvairių dienraščių ir žurnalų. Be to, dar turėkime galvoje, kad nuo 1832 metų iki 1864 metų Lietuvoje dar galėjo plisti šios toks spaudžiantas lietuvių kalba žodis, o jau nuo 1865 metų iki 1904 metų rusų valdomoje Lietuvoje buvo visai uždrausta lietuvių spauda. Ji tuomet galėjo platinis tik slapta. Prieš spaudos uždraudimą viso išėjo tik devynias pavadinimus laikraštis. Spaudos uždraudimo metu vis dėlto spauda nenustojo lietuvių tarpe plitusi ir tuomet įvairiose vietose išėjo net 91 laikraštis. Tuomet Mažoje Lietuvoje vokiečių valdomoje išėjo 46 laikraštis. Rusų valdomoje Lietuvoje tuomet išėjo 17, kurių visi buvo slapta leidžiami ir tame laikotarpyje Šiaurės Amerikoje pasirodė 28 laikraštis. Pirmas Šiaurės Amerikoje laikraštis išėjo 1879 m. tai "Lietuviška Gazieta".

Spaudą atgavus Lietuvoje iki didžiojo karo išėjo 22 laikraštis. Vokiečių valdomoje Lietuvoje — 12, Šiaurės Amerikoje — 21, Skotijoje — 2, Latvijoje — 2 ir Lenkijoje — 1. Taigi, viso 60 laikraštis. Lietuvos valstybė atstacius iki šiam laikui apytikriai Lietuvoje išėjo laikraštis ir žurnalų 148, Prusų Lietuvoje dabar vokiečių valdomoje vos vienas, — štai kaip Lietuvių spaudos lopšyje sumžėjo lietuvių spaudžiantas žodis! Šiaurės Amerikoje tuo pačiu metu laikraštis ir žurnalų buta net 38, Argentinoje — 9, Brazilijoje — 3, Urugvajuje — 2, Kanadoje — 1. Anglijoje — 1, Italijoje — 1, Latvijoje — 2, SSRS — 2, viso 215. Taigi šiuo metu lietuvių tauta jau turi įvairiose žemėse gana gražų laikraščių skaičių.

Butų tikrai sunku pasakyti, koksai svetur lietuvių laikraščių tiražas, tai yra kiek jie turi skaitytojų. Be to, dar reikia turėti galvoje, kad Vilniaus krašte iki šių metų ėjo net 9 laikraštis ir žurnalai. Lietuvoje skaitoma, kad visi laikraštis

ir žurnalai turi 40,590,200 egzempliorių, žinoma, per istisus metus, arba kitaip tariant, per metus Lietuvoje 20 suvirų gyventojų tenka vienas egzempliorius. Tai tikrai mažas skaičius. Spėju, kad Šiaurės Amerikos lietuvių tarpe lietuviškas spaudžiantas periodinis žodis žymiai labiau yra praplėtas.

Lietuvoje didžiausią tiražą turi savaitraštis "Ukininkų Patarėjas", kurio išeina arti 80,000 egzempliorių. Lietuvoje nėra tokio dienraščio, kuris turėtų 20,000 skaitytojų.

Dėlko Lietuvoje taip silpnai spauda plinta? Viena svarbiausių priežasčių, tai silpnas pastų išvystytas tinklas. Kaime dienraščio skaitymas veik yra neįmanomas daiktas, nes daug kur paštas ateina tik vieną kartą per savaitę, ir tai iš raštines pats ji skaitytojas turi atsiminti. Kita priežastis, kuri kluduoja spaudai tinkamai plisti, tai cenzura. Ji laikraštį padaro tiek neįdomiu, kad daug kas neranda visai reikalo juos skaityti, o jei ir skaito, tai tenkinasi vienu laikraščiu.

Je imti Lietuvos periodiką ideologiniai, tai tokių ideologinių laikraštis ir žurnalų tiražas sieks per trisdešimt milijonų egzempliorių ir likusieji mažiau, kaip dešimt milijonų egzempliorių teks vien informaciniai spaudai.

Lietuvoje klerikalinė periodinė spauda metinai turi per 23 milijonus egzempliorių, tautinė per 10 milijonų ir likusi lenka antiklerikalinei spaudai.

Taigi, Lietuvoje užvis labiausiai yra išsiplatinusi klerikalinė spauda. Spėju, kad pas jus šiaurės Amerikoje klerikalų spauda turi mažesnę tiražą, žinoma, jei neskaityti jūsų tautininkų fašistuojančių spaudos.

Vis dėlto reikia vieną tvirtinti, kad Lietuvoje spaudos tiražas metais ir metus auga. Tiesą, tas augimas tautininkams įsigalėjus kelis metus buvo sustojęs, bet dabar vėl sparčiai kyla. Kiekvienas laikraštis ir žurnalas, tur but, taip kaip ir pas jus stengiasi savo tiražo žinias laikyti didelėje paslapytyje. Koks jų tiražas galima tik jau praeityje sužinoti, todėl ir čia mano suteiktos žinios nėra visai tikslūs, jos tik apytikrios, bet arti tikrumos.

Iš dienraščių neabejotinai Lie-

tuvoje labiausiai yra išsiplatinę tai progresyvios "Lietuvos žinios", vienas seniausių Lietuvos dienraščių. Paskui seka oficialias "Lietuvos Aidas" ir mažiausiai skaitytojų turi klerikalų dienraštis "XX Amžius".

Bet užtat klerikalai turi daug įvairių kitų žurnalų, kurių tiražas žymiausias. Antroje eilėje iš tokių savaitraščių ir žurnalų seka tai tautininkų.

Pagal laikraščių ir žurnalų išsiplatinimą visuomet yra sunku spresti apie krašto ideologinį, politinį nusistatymą. Dėl daug partijų laikraščių kartais tur didžiausią tiražą, o vienok tos partijos rinkimus praklaša. Čia daug pareina nuo mokėjimo išsugebėjimo dienraštis redaguoti. Štai Anglijoje labiausiai yra išsiplatinęs darbiečių dienraštis o rinkimuose jie balsų daugumą nesurenka. Prancuzijoje turi didelį tiražą stambūs buržuazijos spauda, o jie rinkimus praklaša Rusų revoliucijos įkarštyje, rodos, labiausiai buvo išsiplatinę nepriklausomųjų socialdemokratų dienraštis "Novaja Zizn". M Gorkio redaguojamas, o i steigiamąjį seimą net ne vieno savo atstovo nepajėgė praveisti. Taigi, visuomet klystų tas, kuris pagal laikraščių tiražą mėgintų spresti apie krašto politinę nuotaiką. Skaitytojas skaita dienraštį, kuris sumaniai vedamas ir kuris jam teikia daug gerų visokių informacijų ir n visuomet jis skaito savo ideologijos dienraštį.

Todėl ir pagal Lietuvos periodikos vienos ar kitos politinės krypties išsiplatinimą neder spresti kokios krašte esančios politinės nuotaikos. O ypač šiu metu Lietuvoje šioio sprendimo visai negalima daryti, nes sakysime, kaip štai socialdemokratai visai neturi savo legalio spaudos, bet iš to neseka daryti išvadas, kad socialdemokratų itaka jau visai butų dingus. Taip lygiai, kaip negalima manyti, kad klerikalų itaka but stipriausia, nors jų spaudos tiražas yra didžiausias. Jų spaudos tiražas tik todėl didelis, kad jie sumaniai ją platina per bažnyčias.

TARP MUSŲ SKAITYTOJŲ

Daugiau Teisybės

"Naujienų" laidoje iš sausio 8 d., aprašantis Sus. L. Am. 3 kp. susirinkimą prasilenkė su teisybe.

Prašant indorsuoti H. E. Connely šerifo ofisui, aš nesakiau, kad aš ir Connely išrinkome p. Zuri į teisėjus, ti aš, kaip ir kiti lietuviai, darba vomės už lietuvių kandidatų, bet vistiek be kitų paramo gal musų kandidatas nebūt laimėjęs. Gi p. Connely buv vienas iš Ward komitėnų, kuris rėmė musų lietuvių kandidatūrą. Tą juk pasakė teip pats prisinkto kapitonas A. Gudaitis. Tad kam reikia neteisinti gail kabinėtis ir rašinėti? Juls tas tybe naudingiau draugauti, tad ir aprašančiam 36 kp. susirinkimą butų daug naudingiau teisingu buti.

B. J. Jakaitis.

ATEJO KULTURA No. 11

TURINYS:
Sovietų Naujoji 1936 metų konstitucija — Prof. M. Romeris, iš sociologijos paskaitų — Prof. I. Leonas.
Eilraščių — Juozas Kruminas.
1917 m. pavasario revoliucija Rusijoje — J. Paleckis.
Variniai liutai — J. Mercinkevičius.
Paryžiaus gatvės ir liandis — A. Adalas.
Sovietiškoji Arktika, Populiarusis Mokslas.
Knygų Apžvalga.

KAINA 45 CENTAI

Galima gauti

Naujienose

CHICAGOS LIETUVIŲ DRAUGIJA

YRA PAŠALPOS LIGOJE, POMIRTINIŲ IR KULTūros DRAUGIJA

DRAUGIJOS OFISAS, 1739 South Halsted Street. Telefonas Canal 0117 — Atsiras ketvergiąs visą dieną.

VALDYBA:

J. MICKEVICIUS, prezidentas
K. KAIRIS, vice-prezidentas
V. MANKUS, sekretorius

P. MILLER, finansų sekretorius
J. DEGUTIS, įdinininkas
P. GALSIS, trušis
P. MILASEVICIUS, trušis

DR. MONTVIDAS, Dr. J. Daktaras, K. GUGIS, Dr. J. Advokatas, J. P. VARKALA, Draugijos Auditorius

METINIS SUSIRINKIMAS

Šį vakarą, sausio 11 d., įvyks Chicago Lietuvos Draugijos — The Chicago Lithuanian Mutual Benefit Association — metinis susirinkimas Northwest Masonic Temple svetainėje, 1547 N. Leavitt St. Pradžią 7:30 val. vakaro.

Šiame susirinkime Balsavimų Komisija paskelbs pasekmes referendumo balsavimų į Direktojų Tarybą; bus pateiktas metinis finansinis raportas per draugijos auditorių J. P. Varkalą, taip jau bus renkamos pastovios komisijos, kaip antai: Balsavimų, Biudžeto, Biznių, Laidotuvių.

Nariai, kuriems laikas leidžia, turėtų dalyvauti šiame susirinkime ir išklausti visų raportų. W. V. Mankus — Nutar. Sek.

METINIS VAKARAS

Chicago Lietuvos Draugijos metinis vakaras įvyks sekmdienį, sausio 16 d., Ashland Auditorijoje (Ashland Blvd. ir Van Buren St.). Pradžią 4 val. po pietų.

Draugijos metiniai vakarai nuo seniai yra pasižymėję savo turtingumu ir šaunumu. Kartą per metus teikiama nariams proga nemokamai susieiti grupę ir pasigerėti puikia programa, p. matyti senus draugus ir pažįstamus, pasilinksinti ir naujas pažintis užmegsti.

Programa bus didelė ir šauni, kadangi dalyvaujant net penki ir Chicagoje žymiausi chorai. Be to, p. Giedraitienė-Sidiskaitė ir J. Pažarskis dalyvaus kaip solistai dainininkai; taip jau rengimo komisija žada dar ir "surprise number" pridėti prie programos.

Visi nariai turėtų atvykti ir savo šeimos narius bei draugus atsivežti, nes ši kartą vietos laisvą visiems pakaks. Svetainė paimta didžiausia, kokią galima gauti panašioms renginiams. Nariai visi jau yra gavę pakvietimus ir įžangos biuletus per laiškus; ne nariams įžanga bus 40 centų asmeniui.

Chicago Lietuvos Draugijos Prezidento Raportas 28-tam Ch. Liet. Dr-gijos Metiniam Susirinkimui

Chicago, Ill., Sausio 11, 1938 m.

Gerbiami Ch. Liet. Dr-gijos Nariai:

Šis mano metinis raportas kaip prezidento organizacijos yra 15-tas iš eilės. Atseit, per 15 metų einu Jūsų uždėtas pareigas ir užtai esu visiems organizacijos nariams dėkingas, kad turį progos šiai organizacijai pasitarnauti. Pasitikiu, kad ir ateityje, bendrai dirbdami, sėkmingai auginsime ir tobulinsime šią organizaciją, kad ji kuodaugiausia aprūpintų savo narius pašalpa ligoje, teiktų paramą narių mirusiųjų šeimoms ir drauge mums bendrai dirbant, kad ši organizacija augtų ir klestėtų savo kilniais darbais.

Pažvelgus į praeitį

Chicago Lietuvos Draugija įžengė į 29 metus savo skaitaus gyvenimo. Iki 1923 m. ši Draugija buvo lokalė Northsidės lietuvių organizacija su 229 nariais ir \$4,900 turto. Po karui, prasidėjus emigracijos varžymui, šios Draugijos vedėjai numatė, kad organizacija, kuri nori sėkmingai gyvuoti, turi plėsti savo gyvenimo rubežius arba išnykti. Atseit, Draugija iš Northsidės lokalės draugijėlės turi įsikurti visos Chicago lietuvių organizacija. Darbas buvo sunkus, organizacija mažai žinoma, kitų dalių miesto lietuviai šaltai į ją žiūrėjo, nes kiekvieną dalis miesto turi savo organizacijas ir yra savų organizacijų patriotai. Darbas įrašymo naujų narių ėjo nekaip. O be to, dar nemaža pakentė vidujiniai vaidai, kurie truko gana ilgą laiką tarpe skirtingai politikoje nusiteikusių narių. Taip kad vargais negalais iki 1933 metų priauginome organizaciją ligi 1,100 narių ir turto pasiekė \$21,000. Pabaigoje 1933 m. Draugija buvo reorganizuota, prisitaikyta prie Illinois Mutual Benefit įstatymų.

Nuo 1933 m. iki pabaigos 1937 m. Draugija nuo 1,100 narių paaugo iki 5,000 narių ir turtais nuo \$21,000 pasiekė \$45,879.75. Jaunų narių iki 1933 m. turėjome ne pilnai šimtą, šiandien turim tarpe 16-17 šimtų. Apskritai, Chicago Lietuvos Draugijos augimas per paskutinius 4 metus buvo toks: kiekvieną metą įrašyta 1,000 naujų narių ir po \$6,000 per metus priauginta organizacijai turto. Taip tai mes stovim šiandien nariais ir turty.

Chicago Lietuvos Draugijos mėnesiniai mokesčiai, kurie buvo nustatyti prieš 25 metus, dar tebemokami ir šiandien. Per visą organizacijos gyvenimo laiką nariams nebuvo uždėta extra mokesčių. Tačiau pravarų pažvelgti koks narių mirimų ir sirgimų nuosimtis buvo prieš 10 ir 20 metų ir koks yra šiandien. Prieš 20 metų teko vienas mirimas per metus ant dviejų šimtų narių, prieš 10 metų — vienas mirimas per metus ant 145 narių, o 1937 m. narių mirimas — 1 nuo kiekvieno šimto narių. Vadinasi, palyginus mirimą prieš 20 metų su praeitais metais, tai mirimų skaičius pasidvigubino. Tas pats ir su sirgimais. Prieš 20 metų sirgo 1 narys ant kiekvieno šimto per metus, prieš 10 metų — 3 nariai ant kiekvieno šimto sirgo per metus, o 1937 metais — sirgo penki nariai ant kiekvieno šimto. Tokiu būdu 1937 metais turėjome 45 mirtis ir 244 apsirgimus.

Atseit, jei narių amžius ir sveikata būtų buvę 1937 m. tokiame stovyje kaip prieš 20 metų, tai mirimų būtų buvę 23, o ap-

sirgimų tik 45. Jei mūsų narių amžius ir sveikata būtų buvę 1937 m. tokiame stovyje kaip buvo prieš 10 metų, tai mirimų būtų nedaugiau 81 ir apsirgimų — 195.

Kitose lietuvių organizacijose mirimų ir sirgimų skaičius yra kur kas didesnis. Pavyzdžiui, vienoje didžiausioje lietuvių fraternalėje organizacijoje yra 15 mirimų ant kiekvieno tukstančio narių, o viename didžiausioje Chicago lietuvių klube buvo mirimų praeitais metais 18 narių, nors tas klubas narių turi apie tryliką šimtų. Negeriau ir kitose lietuvių organizacijose. Chicago Lietuvos Draugijos sirgimų ir mirimų skaičius yra mažesnis vien todėl, kad mes turime didelį skaičių jaunimo, tokių būdu sumažina apskritai mirimų ir sirgimų narių skaičių — jauni nariai rečiau apserga ir mažesnis nuosimtis jų miršta.

Palyginus mokesčius Chicago Lietuvos Draugijos ir mokesčius mūsų fraternalių organizacijų, tai bendrai Draugijos nariai moka apie pusę tos sumos, kiek moka fraternalių organizacijų nariai. Taipgi palyginus mūsų narių amžių ir sveikatą prieš 10 ir 20 metų ir šiandien bei palyginus sirgimų ir mirimų skaičių, mūsų narių mėnesinės duoklės turėtų būti penktos dešimtys nuošimčių aukštesnės, negu kad šiandien jos yra.

Nors mirimų ir apsirgimų yra daug, bet Draugija pilnai apsimoka ir dar keliolika tukstančių per metus lieka gryno pelno, su mokesčių kėlimu nesiskubinama. Jei didesnis skaičius bus galima įtraukti lietuvių jaunimo į šią organizaciją, galimas daiktas, kad mokesčių kėlimas nebūs aktualus klausimas.

Apdraudus kompanijos ir fraternalės organizacijos duoklių mokėjime laikosi National Congress Table of Mortality, American Experience ir t.t. Jie yra išsipraktikavę kiek už kokią pašalpos sumą reikia mokėti. Mūsų organizacijų mokesčiai nustatyti dar iš tų laikų, kada buvome jauni, liga pas mus buvo retas svečias, o mirtis didelė naujiena.

Pavyzdžiui, Chicago Lietuvos Draugijos narys mokėdamas po \$6 per metus į organizaciją, bėgyje 40 metų, jei neims ligoje pašalpos nė cento, sumokės tik 40 centų, kiek jo pomirtinė ir palaidojimas išneša. Negana to, dar jis gali gauti ligoje pašalpą už 70 savaičių. Atseit, per 40 metų sumoka tik \$240, jei nesirgs, tai jam mirus reikės išmokėti \$250, bet jei dar bus iššmės \$315 ligoje pašalpos, tai tas vėl jo įmokėtų mokesčių.

Cia buvo pateiktas mažas palyginimas, kad narys geriausios sveikatos, jei išbutų organizacijoje nesirgęs per 40 metų, tik tai tada sumoka tą sumą, kokia yra išmokėta jam mirus. Bet aplamai daugumas narių negyvena organizacijoje nė pusės to, kiek čia yra pažymėta, taipgi nė pusės tos sumos nesumoka, kiek čia yra nusakyta. Aišku, kad prie esamų mokesčių, organizacija didelio turto sukurti negali. Turį vien sunkiai verstis, kad galų sudurus su galu.

Ateities darbai

Yra sakoma, kad praeitis yra, mūsų mokytoja. Pažindami praeities organizacijos istoriją taisome taktus organizacijos atečiai. Kolei organizacija buvo maža, maži buvo darbai, maži rūpesčiai, nes buvo maža atsakomybė. Šiandien Chicago Lietuvos Draugija yra 5,000 narių organizacija. Iki balandžio 30 d. turėsime nemažiau 6,000 narių. Kad organizacijos aparatas sėkmingai suktųsi, bus reikalinga turėti lankstią tvarką. Bus reikalinga turėti porą nuolatinių darbininkų su pastovia alga ir kitas poras darbininkų, kurie dirbs kolektyvime narių mokesčių ir įrašyme narių, jie turės būti su maža alga ir komisu. Kaip tas bus sutvarkyta dar ryškaus plano nėra, bus prirengta baigiantis konkursui.

Taipgi numatoma, kad bus reikalinga šis tas pamaityti organizacijos tvarkoje. Turėtų būti pakeista nominacijų sistema, įsteigta kontrolės komisija, reikalingi kai kurie kiti patobulinimai Draugijos tvarkoje. Apie tai, taipgi ir kitais svarbiais klausimais, laikas nuo laiko bus pasitarta su organizacijos nariais mėnesiniuose Draugijos susirinkimuose.

Draugijos konkursas

Praeitais metais įrašyta 1,603 nariai, tai puikus skaičius. Kolonijos gana daug prisidėjo savo darbų organizacijos skaitlinime nariais. Iš naujų narių įstojimų padengta konkursantų komisas, dovanos ir visos konkurso išlaidos. Geriau pasakius bus: yra vedamas naujų narių sumokėtai įstojimais. Kadangi konkursas baigsis tik balandžio 30 d. tada bus žinomos galutinės jo pasekmės. Neabejoju, kad pasekmės bus geros. Dar pravarai priminti, kad konkurso metu dirba viso 55 konkurso dalyviai — čia iškaitau ir valdybą. Tai milžiniška armija darbuotojų. Be to, dar daug narių darbavosi įrašyme narių, kurie nebūvo konkursantai, tokių skaičių gana sunku apskaitliuoti.

Prie pabaigos

Šiame mano raporte dar daug kas nepasakyta iš mūsų darbuotės praeitais metais kultūrinio darbo dirvoje. Mūsų sėkmingas darbas kolonijose, mūsų planas sukelimui stambesnės sumos

pinigų kultūriniam reikalam šiais metais ir t.t. Bet apie tai a prisieis kita kartą plačiau pakalbėti.

Smulkmenų įplaukų ir išlaidų raportą girdėsite iš auditoriaus p. J. P. Varkalos. Noriu vien priminti, kad mūsų grynų perviršis įplaukų praeitais metais buvo — \$6,000.45, jei ne nu stolis nuo parduoto mortigčio, grynas perviršis būtų buvęs \$1,000. Tai pusėtinai graži suma prie dabar esamų narių mokesčių.

Prie pabaigos savo raporto, varde organizacijos, reikiu šią padėką mūsų visiems praeitų metų organizacijos darbuotojams, kurie prisidėjo prie šios organizacijos auginimo — žodžiu raštu arba aktyviu darbu. Taipgi reikiu padėką vietos dienraščiams "Naujienuoms" ir "Vilniai", jie mūsų darbuotei teikė m rale paramą.

Julius Mickevičius

Chicago Lietuvos Draugijos prezidentas

Pastaba: Gaila, kad ši raportą negaliu asmeniškai susirinkinti perskaityti, nes gyvenimo sąlygos neleidžia čia man dalyvauti. Atleiskite.

KLaidingos MINTYS

Žmonės į ligoje pašalpos ir pomirtinės mokėjimo draugijas rašosi ne kitam gerą darydami, bet sau, vienok, įsirašdami man daug gero padarą tam, kuris užrašo.

Jauni žmonės dažniausiai atsisakinėja stoti draugijon išsiskindami, kad jiems dar per anksti, jie nemana nei sirgti, nei mirti greitai. Vienok rekordai parodo, kad didesnis skaičius jaunų žmonių serga ir miršta, negu senų.

Tas pats įvyko ir šioje draugijoje bėgyje 1937 metų. Iš 40 su viršum mirusiųjų narių buvo tik du sulaukę 60 metų amžiaus, o daugumas net neturėjo laimės sulaukti nė 50 metų.

Ne kitaip ir su sirgimais: praėjusiais metais daug didesnis skaičius sergančiųjų buvo iš jaunuosios kartos, negu senesniųjų, ypač didelis skaičius ligonių turėjo operacijas; "tonsilaitis", "apendiksitas", susižeidimai. Tai vis jaunuolių ligos.

Apsidraudimas sveikatos ir gyvybės niekuomet nėra per anksti; jaunesnieji dažniausiai neturi sutaupų ir pasitaikius susirgimui labiau jam reikalinga pašalpa, negu vyresniesiems. O kam yra malonu prašyti nuo draugų pagalbos bei paskolos? Priklausydami draugijai, žmogus jaučiasi apsisaugojęs nuo nenumatomų iš anksto nelaimių.

Reikia žinoti ir tai, kad įsirašęs draugijon iš karto nėra apsaugotas pilnai. Per pirmą pusmetį nėra mokama ligoje pašalpa, ir bėgyje antro pusmečio mokama tik pusė pašalpos. Tas pat ir su pomirtine; naujai įstojęs narys negali gauti tuojau pilnos sumos (\$200) bet laipsniškai prianga po \$10 per mėnesį iki narys išbuna draugijoje 20 mėnesių.

Ne kitaip ir su sirgimais: praėjusiais metais daug didesnis skaičius sergančiųjų buvo iš jaunuosios kartos, negu senesniųjų, ypač didelis skaičius ligonių turėjo operacijas; "tonsilaitis", "apendiksitas", susižeidimai. Tai vis jaunuolių ligos.

Apsidraudimas sveikatos ir gyvybės niekuomet nėra per anksti; jaunesnieji dažniausiai neturi sutaupų ir pasitaikius susirgimui labiau jam reikalinga pašalpa, negu vyresniesiems. O kam yra malonu prašyti nuo draugų pagalbos bei paskolos? Priklausydami draugijai, žmogus jaučiasi apsisaugojęs nuo nenumatomų iš anksto nelaimių.

Reikia žinoti ir tai, kad įsirašęs draugijon iš karto nėra apsaugotas pilnai. Per pirmą pusmetį nėra mokama ligoje pašalpa, ir bėgyje antro pusmečio mokama tik pusė pašalpos. Tas pat ir su pomirtine; naujai įstojęs narys negali gauti tuojau pilnos sumos (\$200) bet laipsniškai prianga po \$10 per mėnesį iki narys išbuna draugijoje 20 mėnesių.

Alex Ambrozevičius

bazaro vedėja

(Tąs ant 6-to pusl.)

Chicago Lietuvos Draugijos

SEKMADIENĮ

Sausio-Jan. 16ta

1938 METUOSE

METINIS

VAKARAS

ASHLAND

BOULEVARD
AUDITORIJOJE

ASHLAND BOULEVARD IR VAN BUREN

Programą pildys penki chorai: "BIRUTĖ, PIRMYN, NAUJOS GADYNĖS, KANKLIŲ ir CHICAGOS LIETUVIŲ VYRU CHORAS. Solo dainuos p. ja. G. Giedraitienė ir p. K. Pažarskas. Jaunutė šokėja, G. Sakalauskaitė išpildys šaunų šoki. Po programos bus išdalintos dovanos nariams: kurie nėra ėmę pašalpos per 10 ir 20 m.

Šokiams grieš padidintas (iš 10 muzikantų) p. George Steponavičiaus Orkestras

Pradžią 4 val. popiet.

Įžanga 40 centų

Diena Iš Dienes

Padėka ir Sveikinimai

Tariu širdingiausių ačiū Amerikos Laisvamųjų Etninės Kultūros Draugijos, No. 1 kuopos vardu, "Naujienuoms" už mandagų patarnavimą ir už suteiktą brangią vietą laikraštyje, mūsų pranešimams ir kitiems mūsų laisvamųjų raštams, kurių per paskutinius metus radosi gana daug. Bet kad tų raštų ir buvo daugybė, visgi jūs suradote vietos jiems visiems ir visus talpinote.

Dar sykį tardama ačiū, linkiu Gerbiamam Redaktoriui Dr. P. Grigaičiui ir visam Naujienų Staffui, pasekmingų ir laimingų Naujų Metų.

Su Tikra Pagarba
Grace Kuchin
45 E. 98th St.
Chicago, Ill.

Iš Texas Grižo
Pp. J. Vilimai

Praleidę kelias savaites atostogų pietuose, į Chicago pereinamos savaitės pabaigoje grižo pp. J. Vilimai, nuo 6800 So. Maplewood avenue. Jie atostogavo pp. Antano Kareivių ukyje, kuris randasi netoli Rio Hondo miesto, derlingame Rio Grande upės slėnyje. Budami netoli Meksikos, pp. Vilimai aplankė ir tą kraštą, taipgi gražųjį New Orleans miestą, kuris randasi Louisiana valstijoje.

Važiavimas į pietines valstijas yra labai didelis šią žiemą, nevien tarp lietuvių. Bet ir kitų Chicago gyventojų. Chicago Motor Club praneša, kad geriausias kelias į Floridą ir kitas pietryčių valstijas yra sekamas: per Evansville, Indiana, Nashville ir Chattanooga, Tennessee ir Atlanta, Georgia ir Jacksonville, FL. Keli ir yra geri, niekur neuždaryti ir įdomūs. —R.

Vestuvių Varpai

Mr. and Mrs. Paul Gillis, 10501 So. Wabash Ave., praneša, kad jų duktė Effija nusitarė apsivesti su Wallie Doroche, kuris gyvena 515 East

88th Street, Burnsidės kolonijoje. Vestuvių laikas nežinomas.

Sue Waičius su Edward Parchem

Mr. and Mrs. John Waičius, 12045 Eggleston Ave., skelbia, kad jų duktė Sue sutarė su Edward Parchem apsivesti. Sutarė padaryti Kalėdų vakarą. Vestuvės įvyks Gegužės mėnesį. Jaunasis E. Parchem gyvena 12759 Lincoln Street, Blue Island, Ill.

Vanda Petravičė su Irwin Metz

Mr. and Mrs. Petravičė, 9956 Parnell Ave., sako, kad jų duktė Vanda sutarė apsivesti su Irwin Metz, 11934 Yale Ave., West Pullman kolonijoje. Sutarimas padaryti Kalėdų dieną, bet kada vestuvės įvyks, tai dar nenuspręsta.

Anna Venckus su Matthew Kiupelis

Mr. and Mrs. Isadore Venckus, 12142 So. Emerald Ave., praneša, kad jų duktė Anna nusitarė apsivesti su Matthew Kiupelis, kuris gyvena 12242 So. Emerald Ave., West Pullman kolonijoje. Vestuvių laikas dar nenustatytas.

Vincentas Zayauskas su Marijona Andrews

Vincentas Zayauskas, gyvenantis Roselando kolonijoje, nusitarė apsivesti, bet mergina sau pasirinko Marijoną Andrews, net iš Youngstown, Ohio. Kada vestuvės įvyks, tai nepasako. Iaimingos kloties naujam gyvenime.

"Kalėdų Dovanos"

Pp. Gilliams

Mr. and Mrs. Gillis, 10731 Indiana Ave., susilaukė dukters gruodžio 22 d., Roselando ligonbūtyje. Džiaugiasi sulaukę prieš Kalėdas tokią gražią dovaną.

Pp. Walliams

Mr. and Mrs. Charles Wallis, gyvena 1967 East 73rd Pl., susilaukė dukterį gruodžio 25 d. Roselando ligonbūtyje. Jie džiaugiasi gavę tokią gerą ir gražią dovaną nuo Kalėdų Die-duko. B. S.

SUSIRINKIMAI

Garfield Parko Lietuvių Laisvamųjų Etninės Kultūros Draugijos 4-tos kuopos susirinkimas įvyks 12 d. sausio, 7:30 val. vakare, 4039 W. Madison St. Visi nariai bukit šiame susirinkime, nes bus išduotas raportas iš suvažiavimo ir valdybos rinkimas 1938 metams. —Skr. J. M. Bruchas.

Dr-stės Palaimintos Lietuvos metinis susirinkimas įvyks sausio 12 d., 8 val. vak., Lietuvių Auditorijoje. Malonėkite prisibiti laiku, nes yra daug ką aptarti ir turėsite paimti serijas.

Valdyba.

Amerikos Lietuvių Laisvamųjų Etninės Kultūros Draugijos 1 kuopos metinis susirinkimas įvyks šį vakar, 8 val., Darbininkų svet., 10413 S. Michigan ave. Visi malonėkite atsielenkyti, nes turime daug svarbių reikalų aptarti.

Skr. Grace Kuchin.

L. M. Norkus

AMBROSIA & NECTAR

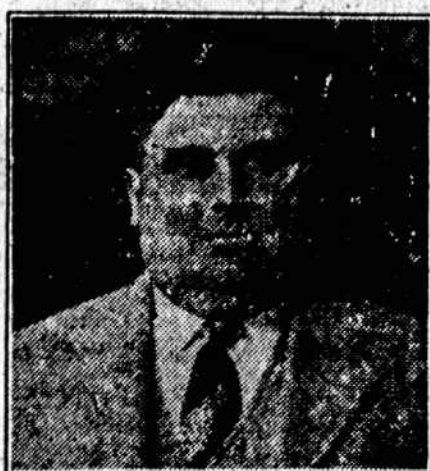
Beer Distributor

GERKIT tik GERA ALŲ, padarytą Chicagoje. Visi geria ir mėgsta AMBROSIA ALŲ, bet, prieto, išdirbėjai nusprendė padirbti dar geresnį alų, kurį užvardino NECTAR. Šis Alus yra pagamintas iš importuotų pirmos rūšies produktų.

Urmo (wholesale) kainomis pristato į alines ir kitas įstaigas. Visuomet kreipkitės pas NORKŲ, kur gausite greitą ir teisingą patarnavimą.

2415 W. 64th Street.

Tel. Hemlock 6240

Chicago's Lietuvių Draugija

(Tąsa iš 5-to pusl.)

Harvey, Ill.

Harvey Lietuvių Kultūros Draugijos metinis susirinkimas įvyks sausio 14 d. Sematavičiaus svetainėje, 15609 Halsted St. Prasidės 7:30 val. vakaro.

Visi nariai malonėkite gausingai susirinkti, nes bus renkama nauja valdyba. O be to, turėsime ir šiaip svarbių reikalų. Sekretorius — išdininkas išduos apyskaitą iš pereinusių metų.

Šia proga norime priminti, kad sausio 15 d. (vadinasi, šeštadienio vakarą) yra rengiamas šokių vakaras. Šokiai įvyks Bafias svetainėje, 15509 S. Halsted St.

Visi nariai dalyvaukite šokių vakare. Griš gera muzika, tad gausite smagiai laiką praleisti.

Valdyba

Rockford, Ill.

Rockford Lietuvių Kultūros Draugijos metinis susirinkimas įvyks kitą sekmadienį, sausio 16 d. Pradžią lygiai 2 valandą popiet. Viet — 1019 3rd Ave., antros lubos.

Nariai butinai yra kviečiami gausingai dalyvauti šiame susirinkime, nes be daugelio svarbių tarimų, bus ir valdybos rinkimas šioms metams.

—Kviečia valdyba

Gary, Ind.

Gary Lietuvių Kultūros Draugijos susirinkimas įvyks sausio (Jan.) 16 d. 1 val. popiet. Susirinkimas bus laikomas adresu 1481 Grant St.

Susirinkimas svarbus tuo, kad bus renkama nauja valdyba. Visi tad nariai butinai dalyvaukite. Dalyvaukite patys ir pasistenkite dar naujų narių gauti.

J. A. Grakey, valdybos narys

CHICAGOS LIETUVIŲ
DRAUGIJOS VALDYBOS RINKIMAI

Pereitą šeštadienį, sausio 8 d., Balsavimų Komisija, susidedanti iš Antano Valskio, Kasto Cepulevičiaus ir Antano A. Kadzel suskaitė visus iki to laiko prisiųstus balsavimų balotus. Štai tų balsavimų rezultatai:

J. Mickevičius balsų gavo	1501
P. Miller	1455
K. Kairis	1423
V. Mankus	1420
P. Galskis	1286
J. Degutis	1240
P. Milaševičius	1214

J. Ascilla	575
X. Šaikus	544
F. Abekas	529

Tokiu būdu Chicago's Lietuvių Draugijos nariais — direktoriais liko išrinkti šie: J. Mickevičius, K. Kairis, P. Miller, J. Degutis, V. Mankus, P. Galskis ir P. Milaševičius.

Bazaro Serijų
Platintojai

Čia yra pažymėti vardai bazaro tikiųjų platintojų. Bazaras įvyksta sausio 28, 29 ir 30 d. Lietuvių Auditorijoje. Kurie dar neturite paėmę bazaro tikiųjų piktinimui, tai prašome kreiptis į Draugijos ofisą. Už kiekvieną išplatintą seriją yra teikiama stambi dovana, pavyzdžiui, sidabrinis Rogers setas 6 šmotų ar kita kokią dovaną. Kviečiam visus Draugijos narius į darbą, kad bazaras būtų sėkmingas.

Naikelis
M. Kvainauskas
B. Vaitekunas
A. Trainelis
J. Augaitis
Petraitienė
M. Mellon
Gelb.

L. Antanavičia
J. Janušas
Senas Petras
P. Galskis
V. Veraitis
E. Denišis
Mrs. Masiokienė
P. Tautkus
Miežlaikis
J. Butvilas
E. Puzauskienė
E. Kukuritis
A. Petrauskas
H. Gabris
A. Zerolis
A. Zukas
J. Stasiunas
J. Povilaitis
A. Drigotienė
M. Senko
S. Mockus
J. Gurzdas
B. Veraitis
A. Maskoliunas
Joe Ascilla
P. Želvis
Z. Višniauskas
E. Brajus
O. Lapėnas
P. Tautkus
F. Valiulis
P. Lapėnas

Chicago Heights paėmė:

S. Liaudanskis
B. Gečas
J. M. Reičauskis
J. Kazlauskas

Roselando paėmė šie asmenys:

J. Griškėnas 2 serijas
J. Pavilonis
J. Roseckas
P. Bartauskienė
K. Bukšny
J. Balčiūnaitis
M. Sudintienė
K. Renutis
F. Puckorienė 2 serijas
P. B. Zeika

Iš ciceriečių paėmė šie:

K. Deveikis
K. Jokubka
Makauskas
Biknis
K. Lendauskas
Dvilaitis
J. Arieška
Stankus
J. Kasiulaitis
Tumėnas
B. Tumavičia
A. Knistutas
Guzas
Mrs. Augaitienė
M. Tribičis
Mrs. Augaitienė
Strumila
K. Spilitis
M. Dvilaitis
F. Danauskas

Iš Bazaro Veiklos

DOVANOS BAZARUI
NUO BIZNIERIŲ

A. Bučinskienė, 3188 Coulter St., draugijos narė padovanojo kumpį ir iš grosernės valgomų daiktų.

Joe Kaupas, 2100 W. 23 St. draugijos narys, paaukojo dvi kvortas degtinės.

O. Berzanskis, 2334 S. Hoyne Ave., nauja narė, paaukojo kvortą degtinės.

Dovanos nuo Draugijos narių

M. Putinas dovanojo du abrupsu ir du apvalkėlius iš Lietuvos.

O. Petraitis dovanojo staltiesę.

V. Gutauskas dovanojo elektrikinį prosą.

A. Mitchell dovanojo keliolika įvairių mezzinių.

CHICAGOS LIETUVIŲ
DRAUGIJOS VAKARAS

Šiame puslapyje yra idėtas mūsų Draugijos rengiamo metinio vakaro skelbimas. Iš to skelbimo jūs galite įsitikinti, kad vakaro programa bus labai įdomi ir įdomi.

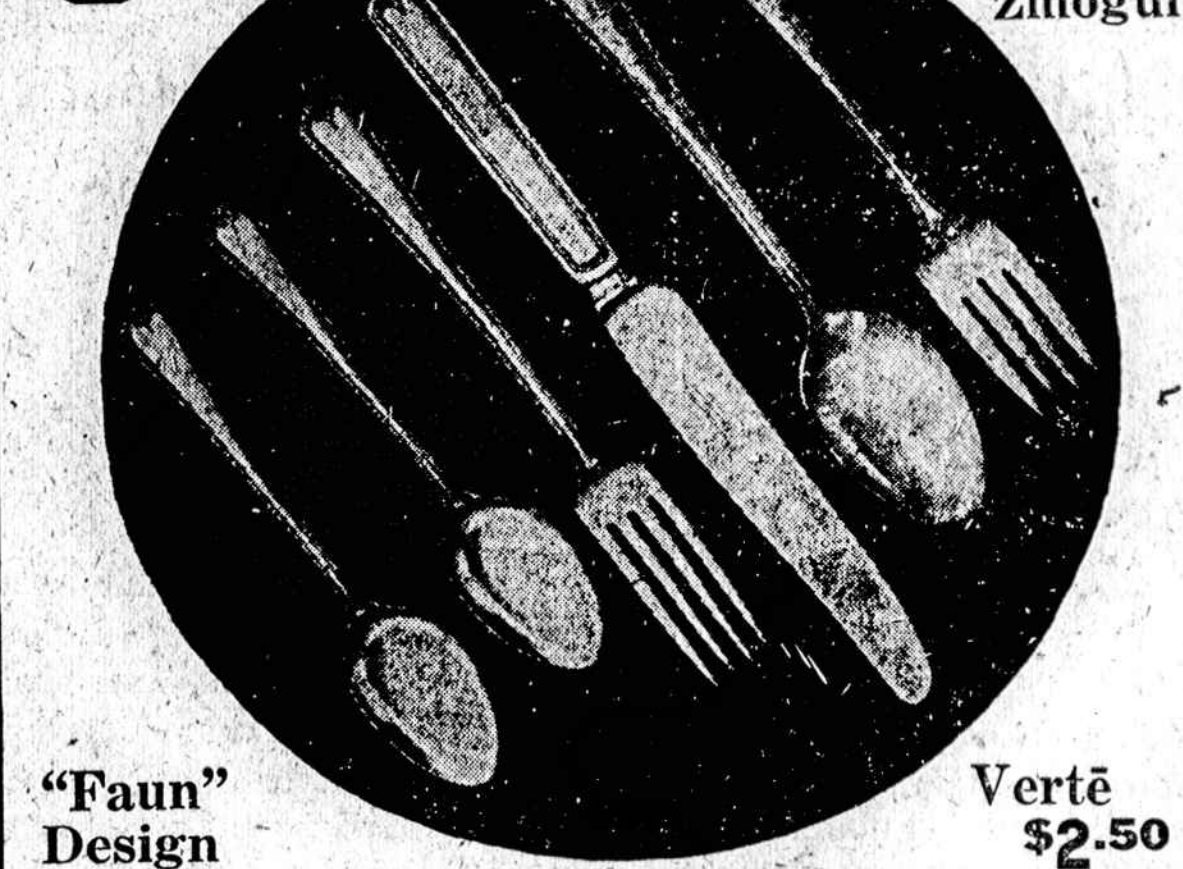
vairi ir įdomi. Čia norime priminti, jog dalyvaus jauna šokėja, G. Sakauskaitė, kuri yra pios Anną Dovgin devynių metų dukrelė. Ji priklauso Andrejevo grupei ir yra pasižymėjusi akrobatiškų šokių šokėja.

SPECIALUS
Pasiūlymas!

Mūsų NAUJIENŲ SKAITYTOJAMS

6 šmotų

Servizas
Vienam
Žmogui

"Faun"
Design

Vertė
\$2.50

Gražus ROGERS Sidabriniai Setai

DIRBTI IR GARANTUOTI
ONEIDA LTB, GARSIAUS SIDABROKALIO

Jūs Galite Gauti Servizą Vienam Asmeniui iš 6 šmotų

TIKTAI UŽ

99c.

Su 6 Kuponais

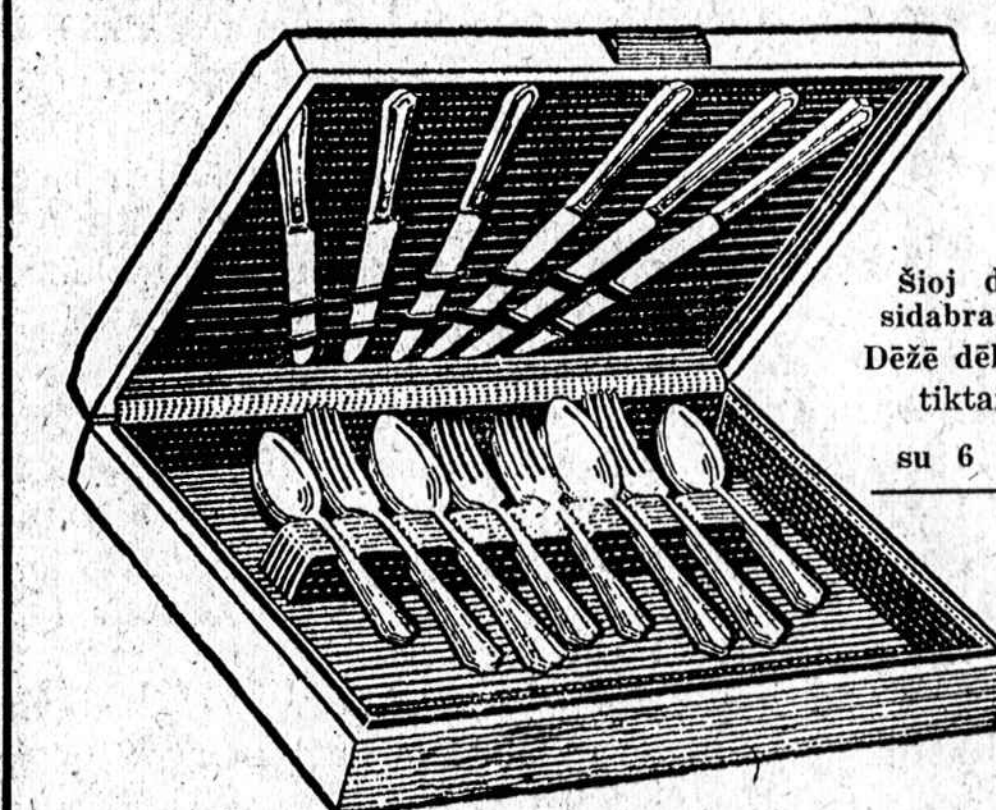
Aukštos Rūšies—Visam Amžiui Garantuoti

Jums patiks šie aukštos rūšies ROGERS sidabriniai daiktų setai. Kiekvienas yra garantuotas VISAM AMŽIUI ir su prekybiniu ženklu "X-TRA" Oneida Ltd., pasaulinio garsaus sidabrokalio. Stora sidabru dengti, kad ilgiau laikytų.

Ekstra Gabalai, kad Sudaryti Pilną Setą

Puikūs 3-jų ir 2-jų šmotų ROGERS Sidabro Setai Tiktai po 99c už kiekvieną setą su 6 kuponais

Šioj dėžėj jūsų sidabras nepajuos. Dėžė dėl 6 ar 8 setų tiktai \$1.75 su 6 kuponais

Šios sidabro setų dėžės yra gražios ir su pamušalu, kad jūsų sidabriniai daiktai nepajuos. Galite gauti dėžę dėl 6 ir 8 setų, sutauptydami tiktai paeiliui numeruotus 6 kuponus. Jei norite, kad dėžė būtų paštu pasiųsta, atsiųskite ekstra 35c pašto ir pakavimo išlaidoms padengti.

Iškirpkite Šį Vertingą Kuponą

ISITĖMYKIT! Prašome aiškiai išspausdinti savo vardą ir antrašą, kad išvengtų nesupratimų siunčiant jums sidabrinis daiktus arba dėžę.

VERTINGAS SIDABRINIŲ DAIKTŲ KUPONAS

NAUJIENOS
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Norint išgauti užtikrintus sidabro daiktus, sutaupykite 6 iš šių kuponų paeiliui numeruotus ir atneškite su 99c. Jei norit ekstra setų, ar dėžę — atneškite 6 kuponus ir 99c, skaitant už kiekvieną setą atskirai, o už dėžę 6 kuponus ir \$1.75.

Užsakymai per telefoną neprilimami ir kuponai turi būti asmeniškai pristatyti į ofisą. Tie, kurie gyvena užmiestyje, gali atsiųsti kuponus ir pinigų paštą, bet turi atsiųsti ekstra 15c pašto ir pakavimo išlaidoms padengti, arba išsiųsti \$1.14. Užsakant dėžę paštą, reikia atsiųsti ekstra 35c.

Siunčiu	kuponus, Taipgi pinigais
Atsiųskite man	
Vardas	
Adresas	
Miestas	Valstija
Kupono Nr. 24	Sausio 11 d.

Lietuviškas
Krupnikas

— 80 Proof —

Labai garsus gėrimas. Gerkit Lietuvišką Krupniką su karšta arbata, pašalinsit slogas.

Mes parduodam tik į aversus. Ten ir reikalaukit.

Kitus miestus tarnavams orderius pasiunčiame eksprešu.

Pirkdami pastebėkit mūsų labelį

INTERNATIONAL
Wine & Liquor Co.

FRANK VIZGARD, Sav.
4611 So. Ashland Ave.
Phone Boulevard 0470
CHICAGO, ILL.

CRANE

COAL COMPANY

5332 So. Long Ave.
Tel. Republic 8402
POCAHONTAS Mine Run \$7.50
(Screened) tonas
SMULKESNES \$7.25
Tonas
Perkant 5 Tonas ar Daugiau

Victor Bagdonas

LOCAL & LONG DISTANCE
MOVING

Perkraustom forničius, pianus ir visokius rakandus bei štorus. Vežam ir farmas ir kitus miestus. Žema kaina. Mūsų Darbas garantuotas. Taipgi pristatom anglis į visas miestas dalis.

3406 So. Halsted St.
Šaukit Tel. YARDS 3408

DELLAS TAVERN

Pranešame visiems draugams pažįstamiems ir kostumeriams, kad persikeliam į Naują Vietą, kurioje randasi amerikoniška ir importuota iš Europos degtinė ir vynas. Berghoff alus, cigaretai ir gražus kambarys dėl svečių.

Savininkai J. D. GRIBAS

3267 S. Halsted St.

Tel. Calumet 7987

DAILY
BUSINESS
DIRECTORYKASDIENINIS BIZNIO SA-
RASAS—ALFABETO
TVARKOJE

Šis skyrius yra vedamas tikslu pagelbėti mūsų skaitytojams susirasti, kur galima nusipirkti įvairių paprastų ir nepaprastų daiktų, intaigų ir reikmenų. Jeigu iš telpantų šia skelbimų negalite susirasti ko ieškot, pasikvirkite Naujienas, Canal 8500 ir klauskite Biznio Patarėjo. Čia jūs gausite informaciją, jeigu tik jūs bus galima gauti.

FOTOGRAFAS

CONRAD

FOTOGRAFAS

Studija įrengta pirmos rūšies su moderniškais užlaidomis ir Hollywood šyiesomis. Darbas garantuotas.
420 W. 63rd St
Tel. RING 6888-6840

LIGONINĖS—
HOSPITALS

SVEIKATOS KLINIKA

TONSILAI IŠIMAMI	\$12
už	
PALAGO PAGELBA	\$50
LIGONINĖJE	
PALAGO PAGELBA	\$20
NAMIE už	
EKGAMINAVIMAS	\$1
OFISE	
DOUGLAS PARK HOSPITAL	
1900 So. Kedzie Avenue	
Tel. Lawndale 5727.	

RESTAURANTAI

Universal restaurant

GERESNIŲ VALGIŲ VALGYKLA
750 West 31st Street
A. A. NORKUS, Savininkas
Tel. Victory 9870

NAUJIENŲ
METINIS
KONCERTAS
Vasario-Febr. 13 d. 1938
SAKALŲ Svetainėje

KAS ĮVYKO ŠV. JURGIO PARAPIJOS SUSIRINKIME?

BRIDGEPORTAS. — Susirinkimas šv. Jurgio parapijos, Chicago, Ill. įvyko sausio 9 d. 1938 m. Prasidėjo kaip ir paprastai. Žmonių buvo atsilankę vidutiniškai, bet vis dėlto moterėlių buvo daugiau negu vyrų.

Pralotas M. L. Krušas, klebonas, išduodamas savo raportą, pažymėjo, kad parapijonai yra pasiskirstę į gerus ir blogus parapijonus. Girdi, gerieji parapijonai deda savo aukas į konvertėlius, o prastieji parapijonai meta liuosai aukas. Ir dėlto reikalavo, kad visi parapijonai savo aukas duotų įdėję į konvertėlius.

Tada, vienas parapijonas, ir tai labai senas, ir, galima sakyti, fundatorius šv. Jurgio bažnyčios, J. Gurinskas, atstojęs ir sako: Girdi, klebonas sakote, kad gerieji parapijonai kurie aukavo konvertėliuose tesuaukavo per visus metus tik \$3,219.80, o tie blogieji parapijonai, kurie aukavo be konvertėlių, tai yra, nežinomų aukavotų, per metus suaukavo \$4,978.62. Taigi, sako, matote, klebone, kad tie blogieji parapijonai suaukavo net pusantro tukstantį dolerių daugiau už tuos geruosius. Na, ir klebonas neturėdamas ką sakyti, užsiliaupė ir užkišo kitą kalbą.

Horodeckio Reikalas.

Toliau, kokia tai moterėlė, pavardės nespėjau sužinoti, pakėlė klausimą, kodėl girdi, klebonas atleids bažnyčios janitorius. Horodecki. Juk jis savo darbą atlikęs gerai ir sąžiningai. Į tą paklausimą klebonas M. L. Krušas davė tokį atsakymą. Girdi, jis jau yra per senas ir įsigeria, o vieta, kur jis dirba, yra duobėta, tai girdi, jis ten galis įkristi ir dirbti pagavę, gali visai jį sumalti. Ir dėl to parapijai gali būti dideli nuostoliai. Girdi, prie to darbo reikia jaunesnio, kuris galėtų nuo tų duobių "pasikieruoti". Tada vienas parapijonas pasistojė ir sako: aš dirbu mašinapėje ir ten yra šimtai dirbų ir visokių ratų. Tačiau ten nėra laikomos jokios duobės. Sako, jei duobės yra, tai į jas gali įpulti netik senas, bet ir jaunas darbininkas. Tai kodėl tas duobes nepasirūpina klebonas užtaisyti? Kaip dabar kad yra, tai į tas duobes gali įpulti netik girtas, bet ir negirtas darbininkas. Ir tada bus parapijai bereikalingi iškaščiai. Apart to, girdi, mes

leidžiam savo vaikus į mokyklą, tai ten į tas duobes gali ir vaikai įpulti. Bet į tai klebonas nieko neatsakė.

Toliau klebonas aiškinasi parapijonams, girdi, tas janitorius ne pas mane budamas paseno. Girdi, jis pirmiau tarnavo Marquette Parke, pas kun. Baltutį. Ir tai, esą, kun. Baltutis pareiga buvo jį laikyti, ir senatvę užlaikyti.

Tada, man prie galo svėtinės sėdint, girdžiu žmonės kalbasi tarp savęs. Vienas ir sako: girdi, jei jau mus senus darbininkus netik iš fabriko varo laukan, bet ir iš mūsų užlaikomų parapijų, tai reikia varyti lauk ir senus kunigus klebonus. Juk ir jie nebegali savo pareigų taip gerai atlikti kaip jauni. Kitas tokia filozofiją pilnai patvirtina.

Kunigų Algos.

Trečias priduria, žiūrėkite, sako, kokią teisybę mūsų klebonai praktikuoja. Štai, sako, žiūrėkite į metinę šv. Jurgio parapijos atskaitą. Štai, mūsų klebonas į metus gauna \$1,200 algos iš parapijos izdo. Prie to, į jo kišenę eina visi mokesčiai už krikštus, šliubus ir laidotuves. Prie to, jisai dykai gauna kleboniją, šilumą, šviesą ir telefoną, ir net jų gospadinų algos metams išeina \$1,226.58, kurios yra mokamos iš parapijos izdo. Praeitais metais buvo tik vien šliubų 76. Skaitant minimum už šliubą po \$20.00 išeina \$1,540.00. Mirimų buvo 65, už kuriuos, rokuojant mažiausią kainą \$50 už laidotuves, išeina \$3,250. Krikštų buvo 91, ir skaitant po porą dolerių, bus \$182. O tai yra labai žemas aprokavimas. Tai iš viso, matai, mūsų klebonas gauna per metus, sudėjus algą, šliubus, laidotuves ir krikštus, \$5,972.00. Kitas patvirtina, kad tai yra labai gėta alga žmogui, kuris neturi nei pačios nei šeimynos užlaikyti. Trečias, šalia sėdėdamas, priduria, sako, o žiūrėkite kiek jis moka janitoriumi, žmogui su moterimi ir šeimyna, tik \$50.00 į mėnesį. Ir iš tos menkos algelės jis turi ir nuomą užsimokėti, ir pavalgyti ir apsirengti, ir šviesa, šilumą, viską apsimokėti. Tai, sako, matai kokia pas mūsų Romos katalikus kunigus teisybė?

Kitas priduria, sakydamas, tai, matote, draugai, čia laisvoje Amerikoje Romos kunigai nevaldo krašto, tai yra, neturi

politiškos valdžios savo rankose. O kas sako būtų, jei jie turėtų tokią galią, kaip kad buvo Meksikoje ir Ispanijoje? Juk tai, matote, kas dabar pas mus darosi? Klebonas turi sau šiltą kleboniją dykai, gauna algos beveik \$6,000 į metus, o žmogus, kuris dirba 18 valandų per dieną, moka tik \$50 per mėnesį, ir jis turi pragyventi su moterimi ir vaikais.

Antras priduria, teisybę tos NAUJIENOS ir rašo, kad Romos katalikų kunigija yra didesni darbininkų žmonių išnaudotojai negu kapitalistai. Sako, paimkim, kad ir W.P.A. žmogus už 8 valandų darbą gauna per mėnesį \$55, o čia žmogus turi dirbti nuo tamsos iki tamsos, ir mūsų klebonas temoka tik \$50 į mėnesį. O jisai sau pasilima net \$6,000 į metus. Ir tai, sako, esantis tinkamas užmokėstis. Tai matai, kokia yra pas Romos kunigus krikščioniška meilė, ir teisybė?

Dimša kalba

Ir taip man besiklausant tų paprastų žmonių pasikalbėjimo, išgirdau, kad Jonas Dimša reikalauja balso. Klebonas Krušas duoda jam balsą. Šis pasistojęs pradėjo reikšti didžiulį balsą, kad girdi, J. M. pralotas turis subarti ir sudrausti, kad parapijonai ir parapijonkos nerasišėtų į "Naujienas" apie mūsų parapiją. Į tą pralotas Krušas atsako, girdi, jis negalys tokio dalyko padaryti, kas rašo, girdi, tegul rašo. Jis nieko apie tai nepaisys.

Galiau, reikia pažymėti, kad mūsų Romos kunigams nėra jokios depresijos. Štai kad ir mūsų klebonas M. L. Krušas, su kun. J. Paskausku iš Roselando, sausio 12, 1938 m. išvažiavo vakacijoms į Pietų Ameriką, ten neva Pietų Amerikos lietuvių splankeyti. Tačiau tikslas yra sau praleisti, keletą mėnesių šiltame ore ir pasivažinėti. Prie to, gal nori ir Pietų Amerikos lietuvių kunigus suagituoti, kad jie įvestų svetimą kalbą į lietuvių bažnyčias, kaip jiedu padarė čionai Bridgeporto ir Roselando lietuvių bažnyčiose.

Senas Parapijonas.

A. A.

WALTER RACHENSKIE
519 So. Bell Ave.

Persikėdė su šiuo pasauliu sausio 5 d. Los Angeles, Calif. 1938 m., sulaukęs 26 m. amž., gimęs Chicago, Ill. Gyveno po adresu 519 So. Bell Ave. Tel. Seeley 5710.

Paliko didelėmė nuoludė motiną Juliją po tėvais Bielskiais, tėva Joseph, 2 seseris — Julia ir Ruth, dide Tom ir deidene Antoinette Bielskies, dėdė John Rachenksie ir dėdėne ir jų šeimą, 2 pusbrolius Teddy ir Anthony ir 3 pusseseres Bielskis ir pusseserę Frances Rachenksie ir daug kitų giminių.

Kunas pašarvotas 4605 So. Hermitage Ave. Laidotuvės įvyks treč., sausio 12 d. 8:00 val. ryto iš J. F. Eudeikio koplyčios į šv. Kryžiaus par. bažnyčią, kurioje atsisbus gedulingos pamaldos už velionio sielą o iš ten bus nurydėtas į šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Walter Rachenksie giminės, draugai ir pažįstami, esat nuoširdžiai kviečiame dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuoludė. Iekame, Giminės.

Laid. Direktorių J. F. Eudeikis, Tel. Yards 1741.

LOVEIKIS Sluodiam Gėles Telegramu į Vias Pasaulio Dalis.
KVIETKINIKAS Gėles Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams.
3316 So. Halsted Street
Tel. BOULEVARD 7314

Urba Flower Shoppe Gėles Mylimiems—Vestuvėms—Bankietams—Laidotuvėms—Papošimams
4180 Archer Avenue
Phone LAFAYETTE 5800

RADIO

Peoples Gražus ir Idomus Radio Programas Linksminis Visus

Primintina radio klausytojams ir mylintiems gražias dainas, šiandien, antradienį, 7-tą valandą vakare, užsistatyti savo radio ant stoties WGES ir pasiklausyti Peoples Bendrovės radio programos. Kaip ir visuomet, šie programai pasižymi savo turtingu turiniu. Taip ir šiandien, dalyvaus žymūs dainininkai ir muzikai, kurie padarys rinkinių kompozicijų ir smagių liaudies dainelių, tarpe kurių bus kiekvienam įdomu girdėti gerų žinių ir pranešimų, ypač apie namų reikmenis. Girdėsite daug ko įdomaus iš Peoples Krautuvų didžiulio Sausio Mėnesio išpardavimo. Nepamirškite pasiklausyti.

Rep. xxx

Tautiškosė Kapinėse Palaidotas A. Tumpauskas

Laidotuvėmis Rupinosi Velionio Draugai

Trečiadienį rytą Lietuvių Tautiškosė Kapinėse buvo palaidotas daugeliu lietuvių ir svetimtaučių žinomas Antanas Thompson-Tumpauskas.

Laidotuvėse dalyvavo didelis bursys draugų ir pažįstamų. Giminių nebuvo, nes, rodos, velionis jų nepalikė.

Kuną išlydint paskutinei keilionei, Pėvilas Saltimieras pasakė atsisveikinimo kalbą, lietuviškai ir angliškai. J. F. Eudeikio ansambliu pritariant, Algirdas Brazis išpildė kelias giesmes. Ansambly sudarė M. Petroševičius ir A. Valajika.

Laidotuvių procesijai prisartinus prie "Tautiško" Kapinių, sugaudė karilonas, įrengtas naujuose kapinių administracijos rumuose. Prie kapinių atlikta naujos ceremonijos ir vėl A. Tumpauskas buvo nuleistas amžinam poilsiui šaltaj žemėj. Varde pp. Mikalauskų šeimos, pas kuriuos velionis gyveno, prie kapo dalyviams išreikšta padėka.

Laidotuvės buvo gražios ir įspūdingos. Jas vykusiai tvarkė laidotuvių direktorius J. F. Eudeikis.

Ten Buves

Lietuvis Sunkiai Sužeistas Dėl 10 Centų

Buvo Užgautas Dideliu Peiliu

Alex Tutis, 50 m. gyvenas ties 142 Kensington Ave., ir Leslie White, 255 West 111th Place, naujų metų dieną ties priešakiu Kensington avenue aludės, šaligatvyje, susiginėjo dėl 10 centų. Leslie White durė žideliu peiliu Alex Tutis sukruto ant šaligatvio. Nors nebuvo nudurtas vietoj, bet randasi blogoje padėtyje.

Leslie White sulaikytas policijos bus kaltinamas dėl didelio peilio nešiojimo prie savęs, nes jisai patsai tokį peilį pasidare ir gal tiktai dėl peštynių.

Mirė Marijona Martdietė

Išgyveno Amerikoj Apie 40 Metų

Marijona Martin, 10640 Edbrooke Ave., mirė Burnsides ligonbutyje 8 dieną sausio, sulaukus 55 m. Glinė Lietuvoje, išgyveno Roselando apeliukėje apie 40 m. Paliko liudinčius dukterį Anna ir sūnų Williamą ir 2 brolius Joną ir Antaną Survilus. Palaidota bažnytinėmis apeigomis Kazimiero Kapuose.

B. S.

Sunkiai serga Roselando darbuotoja Val. Pučkorienė

Kitos Roselando žinios

ROSELAND. — Prieš kelias dienas sunkiai susirgo žinoma vietos darbuotoja Valerija Pučkorienė. Guli ji savo namuose 10049 Perry Ave., rupestingoj vyro Juozo, sunaus Edvardo ir gydytojų priežiūroje. Gydytojai spėja, kad jai teksią išgulėti lovoj porą savaitių.

Gimė

Jauni Jonas ir Vilhelmina Russel-Ruseckai, 10521 S. La Salle St., susilaukė pirmo sūnaus. Sūnus, kuris svėrė apie 8 sv., yra sveikas, o ir motina, po tėvais buvusi Užunraitė, jaučiasi gana gerai, džiausiasi susilaukusi pirmagimio.

Mirė

Vakar mirė F. Jazdauskas, Golden Star — Aukšinės Žvaigždės — Klubo narys.

Antanas.

Susilaukė Sūnaus

CICERO. — Cicero vaistininkas Joseph ir Bernice Keser-Keserauskai perėitą šeštą dieną susilaukė dovonos nuo garbio. Tai buvo septynis svarus sveriantis sūnus.

Ir naujagimis ir motina p. Bernice Keser yra sveiki ir gerai jaučiasi. Abu randsi Berwyn ligoninėje, ties 3245 So. Oak Park avenue.

Susilaukęs pėdinio, p. Keser, be abejo, dalins cigarus. Netrukus ir mes ten užsukime atsiimti savo dalį. —R.

Jaunų Lietuvių Am. Tautiško Kliubo Metinis Balis

14 Narių Gavo Garbės Dovanas už Nesirgimą Per 12-24 Metų

BRIDGEPORT. — Pereitą sekmadienį, sausio 9 d., įvyko Jaunų Lietuvių Am. Tautiško Kliubo metinis Balis, Lietuvių Auditorijoje. Programas susidėjo iš veikalo "Gadynės žaidėdos" ir keletu dainų, kurias sudainavo Kanklių Choras, po vadovybe J. Kenstavičiaus. Veikalą režisavo J. Stulgaitis. Vakarų vedėju buvo klubo iždiniukas p. J. Balčiūnas. Garbės nariams už nesirgimą per 12 ir 24 metų pagarbos dovanas įteikė klubo pirmininkas p. J. Ruta.

Publikos atsilankė veik plina svetainė. Programo nuotaikė veik ištisai buvo nuobodi ir pušlėk varginanti. Ypatingai daug kantos išnaudota laike sceninijų perkeitimo. Pats suvaidinimas taipgi nebuvo girtinas. Aiškiai matėsi stoka gero susimokinimo. Kiek geriausio šio savo roles V. Raita, kuris vaidino Turiną, ir V. Judzintavičius, tarėno rolyje. Choras sudainavo pora dainų neblogai, tik reikia pastebėti, kad be jokios lietuviškos "jautros."

Garbės Nariai

Už nesirgimą per 24 metus garbės dovanas gavo sekanti nariai: Antanas Adomaitis, Vladas Bartkus, Vincas Jankauskas, Stanislovas Masickas, Jonas Mikalauskas, Julijonas Malinauskas, Jonas Mikolaitis, Karolis Stanislovaitytis ir Frank Satkauskas.

Už nesirgimą per 12 metų buvo apdovanoti: Juozapas Butaras, Walteris Dulevich, Stanley Mažeika, Jonas Venckus ir Vaclovas Tulinas. Programai pasibaigus prasidėjo šokiai ir tęsėsi iki vakaro vėlumos.

—VBA

CLASSIFIED ADS.

Miscellaneous

Ivairūs

Tel. Victory 4965
STODDENGYST
Mes dengiam ir pataisome visokios rūšies stogus, taipgi dirbame blėties darbus. Lengvos išlygos, jei pagedauma.

BRIDGEPORT ROOFING CO.
3214 So. Halsted Street

36 VARTOTI FURKAUČIAI
Pirmą mainais, visos rūšys—visos mėsos — kainos \$25.00 ir aukš. originalios kainos \$200-\$300. Rodoma tarpe 6 iki 9 val. popiet—vakais tiktai.

MULLER FUR CO.
166 No. Michigan Ave.
Chicago didžiausias kailių pirklys.

For Rent

RENDON KRAUTUVĖ tinkama del taverno — yra fikieriai, kambariai pagyvenimui. 3119 South Morgan St. Antros lubos.

Situation Wanted

Darbo Ieško

PAIESKAU DARBO kaip Steno-grafė arba prie abelno ofiso darbo. Turiu 3 metų patyrimą. Gerai mokiu rašomą mašinėlę vartoti—Rašykite Naujienos, Box 765, 1739 So. Halsted St.

PAIESKAU DARBO TAVERNE už porteri, galiu dirbti ir už baro reikalui esant; galiu eiti dirbti į farmą — esu patyręs. Prašau atsiųskti Joe Izdonas, 208 W. Main St., Westville, Ill. Esu našlys 50 metų amžiaus.

Help Wanted—Female

Darbininkių Reikia

JAUNA MERGINA namų darbių; prižiūrėti kuklik; buti mažas apamentas; nėra skalbimo; \$5—\$6. Lincoln 1518.

Help Wanted—Male-Female

Darbininkių Reikia

IESKO PATRAUKLIOS MERGINOS ar vyro dainininko, galinčio griežti smuiką ar gitarą — sutinkanti keliauti. Sautki tarpe 1-12 diena. Prospect 6939.

Help Wanted—Male

Darbininkių Reikia

REIKALINGA patyrusio gėralų selsmano tavernuose pardavinėti—proga pasidaryti daug pinigų didžiausi biiznis namas Chicagoje, turintys visus destiliacijos ryšius.

OLD GOLD DISTRIBUTORS, Incorporated
2241-2255 So. Pulaski Road, Chicago,

PAIESKAU PUSAMŽIAUS ZMOGAUS prižiūrėti boilerį ir atlikti darbą apie namus. Atsiųskite: Joe Paul, 6424 Eggleston Ave.

CLASSIFIED SKELBIMUS

"N." RASTINĖ PRIIMA

KASDIEN NUO 8 V. RYTO IKI

7:30 VAL. VAK.

Sekmadieniais nuo 9 ryto iki 1 popiet ir nuo 4 iki 7:30 val. vakaro.

Tel. CANAL 8500

Ugnies pagadintų daiktų išpardavimas

Sadowski Furniture House, prie 1617-19 West 18th gat. skelbia ugnies pagadintų daiktų išpardavimą. Prie kiekvieno pirkinio bus suteikta ir dovana. Tad, gera proga pigiai apsipirkti dar gerų daiktų. (Skelb.).

Sena istaiga

Šiandien telpa Naujienose Home Federal Savings and Loan Association apyskaita: Ta istaiga randasi prie 1618 West 18-tos gatvės.

Iš apyskaitos matome, kad ta istaiga gyvuoja nuo 1886 metų, kad iki šiam laikui ji niekad nėra užsidariusi, visuomet pasekmingai vedė savo bankinį biiznį. Dabar ji yra valdžios priežiūroje, indėlius valdžia apdraudžia iki \$5,000 kiekvienam asmeniui ir bendras stovis puikus.

(Skelb.)

Remkite tuos, kurie garsinasi "NAUJIENOSE"

Help Wanted—Male

Darbininkių Reikia

REIKALINGAS patyręs BUCERIS jaunas—mokėti angliškai ir lietuviškai. 247 W. 119th St.

Furniture & Fixtures

Rakandai-Išaisai

ISPARDUODAME BARU FIKIERIUS 1937, visokio didžio su Coil Baksais ir sinkom. Taipgi stori fikierius del bile kurio biiznis įskaitant svarstyklės, registrius ir ice bakius. Cash arba ant išmokėjimo. Pamatykite mus pirm negu pirksite kitur.

S. E. SOSTHEIM & SONS
1915 SO. STATE STREET
CALUMET 6269.

PARDAVIMUI TAVERNO BARAI — atiduodu už pirmą teisingą pasiūlymą. 733 West 18th Street.

PARSIDUODA TAVERNO fikieriai — taipgi parduoda geras Starck pianas tinkamas del namų — gerame stovy. GAPSHIS 3326 So. Halsted St.

Business Chances

Pardavimui Biznisai

TAVERNAS PARDAVIMUI Geras kampas — Miller Higr Life alus — pardavimo priežastį patirsite ant vietos. Radcliffe 3860.

PARDAVIMAS TAVERNO su 4 kambariais, furnišais ir fiktoriais, biiznis išdirbtas, geroje vietoje, iš priežasties ligos ir esu viena. 2801 So. Leavitt St.

PARSIDUODA TAVERNAS — geras kampas — 4 kamb. pagyvenimui. 4458 So. Ashland Ave.

Real Estate For Sale

Namai-Zemė Pardavimui

TAUPYMAI, PIRKIMAI, PARDAVIMAI, PASKOLOS APDRAUDOS. Musų rastišė—Keistųjų ir Lietuvos Spulks—galite taupyti, pasiskolinti, namus pirkti, parduoti, renduoti, apdrausti.

Kreipkitės pas: J. P. EWALD REALTY CO.
840 W. 33rd St., Tel. YARDS 2790 arba
708 W. 18th St. Tel. Haymarket 5686

11 APARTMENTU BUDINKAS, 3 plytiniai garažai West Auburn Parke (Geriausiose salygos) S. E. Coru 78th and Green St.; lotas 80x125, automatiškas alėjaus šildytuvai; niekad nestovi tuščiu; melnė renda \$6,024.00. Kaina 4 kartus renda, 1 morgiaus \$12,000.00 grynų pajamos \$8,000 į metus — viena proga per amžių. Sauk Vincennes 1248 (privaičias asmuo).

Business Service

Biznio Patarnavimas

Pataisyk Stogą ir RYNAS DABAR

Pašauk mus dėl dykai apskaitliavimų. 25 metai patyrimo. Bėklorius ir stogų dengėjas.

Leonas Roofing Co.
3750 WALLACE STREET
Tel. BOULEVARD 0250.

Financial

Finansai-Paskolos

KAM REIKALINGA PASKOLA ANT PIRMŲ MORGICIŲ, KREIPKITES Į LITHUANIAN BUILDING LOAN AND SAVINGS ASSOCIATION (buvusią Naujienų Spulką), GAUSITE PASKOLĄ ANT LENGVŲ ISMOKĖJIMŲ.

1739 SO. HALSTED STREET

COAL

Anslas

AUGUSTOS RUSIES
ANGLYS
\$5.25 IKI \$6.40 UŽ TONĄ

PIRKIT DABAR!!
KAINOS EINA AUKSTYN
PRISTATYMAS MIESTE IR
PRIEMIESCIUOSE
Tel. ARDMORE 6975

JEI TURIT KĄ PARDUOT

PAGARSINKIT NAUJIENOSE

JEI IESKOT BARGENŲ

SKAITYKIT NAUJIENAS

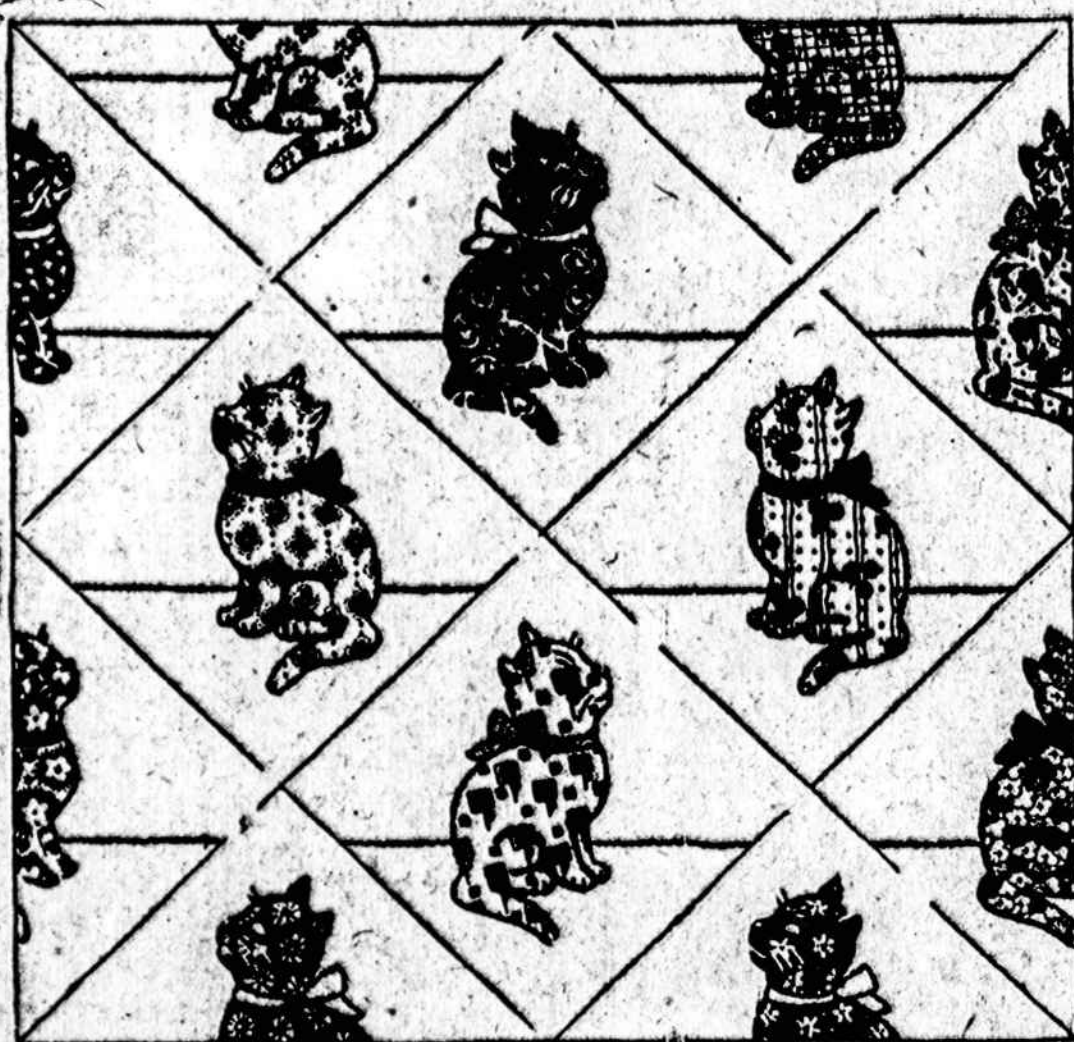
NELAUKIT ILGAI

Pašaukit mus tuojau

CANAL 8500

Apgarsinimų kainos prieinamos. Už pakartojimus gausit nuolaidą.

KUDIKIUI KALDRA

SU MAE WEST VYRU FRANK WALLACE PASIKALBĖJUS

Frank Wallace-Valaitis su šokėja Trixie La Mae

(Chicagiečiai jau daug kartų girdėjo, kad garsiosios "Come up and see me sometime" Mae West vyras yra lietuvis Frank Wallace.

Žemiau telpa pasikalbėjimas su juo, kuriame jo lietuviybė patvirtinama. Pasikalbėjimą padarė "Naujienų" korespondentė Toronte, Ontario, p. Maria F. Y.)

TORONTO, ONT. — Aną dieną apiepiečiais, telefonas sučiškė. —Hello! —atsakiau. —Klausyk. Ar tu žinai kad Toronte randasi Mae West vyras? —krykštė mano geroji prietelka. —Girdėjau ir vakarykščiame "Star" skaičiaus. —Tai ar tu nemani, kad būtų gerai su juo pasimatyti? Juk jis lietuvis... Galvojau ir šiaip ir taip. Juk jeigu jis tikrai yra lietuvis, tai būtų pravartu pasimatyt. Po ilgo dvejojimo, nutariau mėginti, ypač dėl to, kad "Star" korespondento aprašymas man labai patiko.

Telefonuoju pas teatro menadžerį, kuriame p. Frank Wallace tuo laiku vaidino. Susitariam. Nuvykstu, tuojaus gaunu leidimą į teatro užkulisus. Po kelių minučių, esu perstatoma, tik ką nuo scenos grįžusiam vy-

ru, nors kiek nuilsęs nuo pusiau akrobatiško šokio, bet su tikrai malone šypsena ant lūpų.

—Girdėjau tamstą esant lietuviu, tas mane ir atvedė į čia —pradėjau.

—Taip, aš esu lietuvis ir galiu lietuviškai šnekėti—atsakė jis man lietuviškai, Suvalkų-Vilkaviškio tarpe. Vadinasi, neabejotinas lietuvis.

—Kur tamsta gimei?

—New Yorke ir mano tikroji pavardė yra Valaitis. Mano tėvas buvo Juozas Valaitis, pusbroliš kun. Valaičio Lietuvoje. —Nuo kada tamsta pradėjai dirbti teatre?

Nuo dvylikos mano amžiaus metų. Nuo tada gyvenimas mane privertė rūpintis savistovių gyvenimu ir aš nutariau, kad teatras vienintelė vieta, kurioje aš noriu dirbti. Ir matot, pradėjau šokti ir dabar šoku.

"Tebemyli žmoną"

Mano dabartinė partherė yra Miss Trixie La Mae. Jau aštuoni metai kaip su ja šoku.

—Vakariškčiame "Star" skaičiaus tamstos pareiškimą apie gimtos žmoną—Mae West. Tamsta labai gražiai apie ją atsiliepi.

—Ir kaip aš galėčiau kitaip atsiliepti apie mano mylimą žmogų? klausiančiu ir pilnu

nuoširdumu tonu, pasakė jis.

—Mudu abu buvom nutarę laikyti mūsų vedybas paslaptį. Duotą žodį abu išlaikėm; nors jau ir seniai atskirai gyvenam, bet neesam divorsuoti, neigi antru kart vedę. Viskas būtų buvę paslaptis ir toliau, jeigu ne netikėtas užtikimas mūsų vedybinių dokumentų ir išskėlimas to fakto aikštėn. Ir kuomet man žmona, Mae West pradėjo viešai reikšti, jog ji apie mane nieko nežino ir kad manęs gyvo nėra—aš buvau priverstas griebtis teisėtumo ir po didelių kliūčių, man pavyko įrodyti, jog aš netik gyvas bet vis dar šoku ir vaidinu teatruose, kaip kad kada tai šokau su Mae West!

—Kuomet tamsta vedei?

—Apriliaus 11 d. 1911 metais, Milwaukee, Wis. O 1910 metais mudu su Mae West buvom atvykę gastrolei į Toronte ir šokom Star teatre (kurio vardas vėliau buvo pakeistas)

—Kaip ilgai gyvenot su savo žmona?

—Kelis metus ir mano mamė dažnai mus įtardama klausdavo ar tik mes neženoti? Bet aš atsakydavau: Ne, mamytė!

—Kodėl slėpėt vedybas?

—Dėl karjeros. Mano žmonai gerai sekėsi ir lai sekasi, nes ji yra labai gera moteris. Aš buvau kiek supykęs laike teismo, bet dabar aš jau vėl užmiršau ir ją myliu kaip mylėjau.

—Ar nemanot, kad kada nors ir vėl susitiksit?

—Ar jis lietuvis?

"Norėtu Lietuvą Pamatyti"

—Ta mintim aš visuomet gyvenau, nes pirmoji meilė visomet geriausia. Nors teismas ir priteisė man pusę Mae West turto, kokiame nors atsitikime, bet man ne tas rūpi; man svarbi ji pati. Juk aš lietuvis, tad ar galėčiau aš kitaip galvoti?

—Tu esi tikras lietuvis!... perbėgo mintis mano galvoje ir tik dabar aš pajutau, kad per šį visą mūsų pasikalbėjimą, mano žvilgsnis buvo atkreiptas į jo lūpas. Kodėl? O tai visai natūralu, nes jis yra žmogus kurio maloni šypsena ir nuoširdi kalba jo lūpas dabina. Bet kodėl nepažvelgti į akis. O taip, jos mėlynos ir lietuviški veido bruožai?

—Ką jus manot apie Lietuvą? Ar nesiruošiat kada nors ją pamatyti?

—Aš labai norėčiau, jeigu tik aplinkybės man leis. Žinot, aš bučiau norėjęs skristi aeroplanu į Lietuvą, su tais lakunais kurie skrido per Atlantiką, bet kad jie neėmė pasąžerių... Tuo tarpu pasipynė jo manadžeris, kuriam p. Wallace tuojaus parodė "Naujienas" ir sako: —Štai čia tas laikraštis, kuris ruošė skridimą į Lietuvą. Atsimeni tą J. nušaušką ir Vaitkų... —Vadinasi jis tą irgi sekė—pamaniau

—Ar turit lietuvių draugų?

—Mano asmenis advokatas p. Samuel J. Seigel, kalba lietuviškai.

—Ar jis lietuvis?

—Jis yra žydas ir atvežtas iš Lietuvos mažas, bet jo tėvai gerai kalba lietuviškai, tai ir jis išmoko. Bet štai ir panelė Trixie La Mae. Susipažįstam. Labai maloni mergina ir kaip mane gyvą matot, gyvas paveikslas Mae West!

—Kaip jums patinka Toronte, panelė?

—Toronte tai nieko sau, patinka, tik teatras, kuriame apsi- stoje, man labai nepatinka.

Buvo prisiminta dar apie p. F. Wallace motiną, kuri jau trečiu kart vedusi ir dabartinę jos pavardę Mrs. A. Štakus. Gyvena Albany, N. Y. mieste.

Iš Toronte, jų trupė važiuoja į Bostoną, kur nuo 10-17 sausio vaidins Howard teatre.

—Na, bet laikas man bus eiti. —Sakau—malonu buvo su tamsta susipažinti ir pasikalbėti.

—Dėkui Maria—tarė jis, spaudamas mana ranką—ir prabodu, kad negalėjom priimti geriau.

Maria

Apiplėšė paštą

Vagiliai naktį iškirto 14 colių skylę Washington Heights pašto skyriaus, 1254 W. 193 St., sienoje ir sulindę į vidų pavogė už \$21.00 pašto ženklelių, už \$5,550 bonų ir \$109 pinigais. Bet jie nelietė seifo, kuriame buvo dar daugiau pašto ženklelių ir pinigų, nes būtų buvę per daug sunku jį atidaryti. Spėjama, kad vagi-

Kalėjimas už nepaklausymą teismo

Spalio 28 d. Jack Martin, 17 m., 1618 W. 81st St., buvo suimtas važiuojant 90 m. į val. greitumu Western Ave. prie 81 gt. Už tą teismas jį nuteisė 10 dienų kalėjimui ir uždraudė naudoti automobilį per vienus metus.

Bet Jack Martin nepaklausė teismo ir sausio 7 d. automobilio suvažinėjo einančią skersai gatvės Helen Luebeck, 8 m., 7812 So. Ashland Ave. Kadangi jis naudojo automobilį nežiurint teismo uždraudimo, tai dabar jis tapo nuteistas 30 dienų kalėjimui. Uždraudimas naudoti automobilį ir toliau pasiliko galioje.

Atiduos teismui prekių taksu grafterius

Prokuroro padėčias Thompson paskelbė, kad jis atiduos grand jury visus įrodymus, kurie buvo surinkti prieš tris prekių taksu grafterius. Bet tvirtinėjimai bus tęsiami ir toliau ir jie bus pridudami grand jury kaip tik susiras naujų įrodymų prieš grafterius.

liai turėjo dirbti mažiausia 10 valūtą.

Laukiama sniego

Oro biuras sako, kad iš šiaurinės Kanados ateina nauja sniego audra, kur dar labiau Chicago paskandins sniego pusnyse. Ateina ir šalčiai. Sniegas pasieksias Chicago gal dar šiandien.

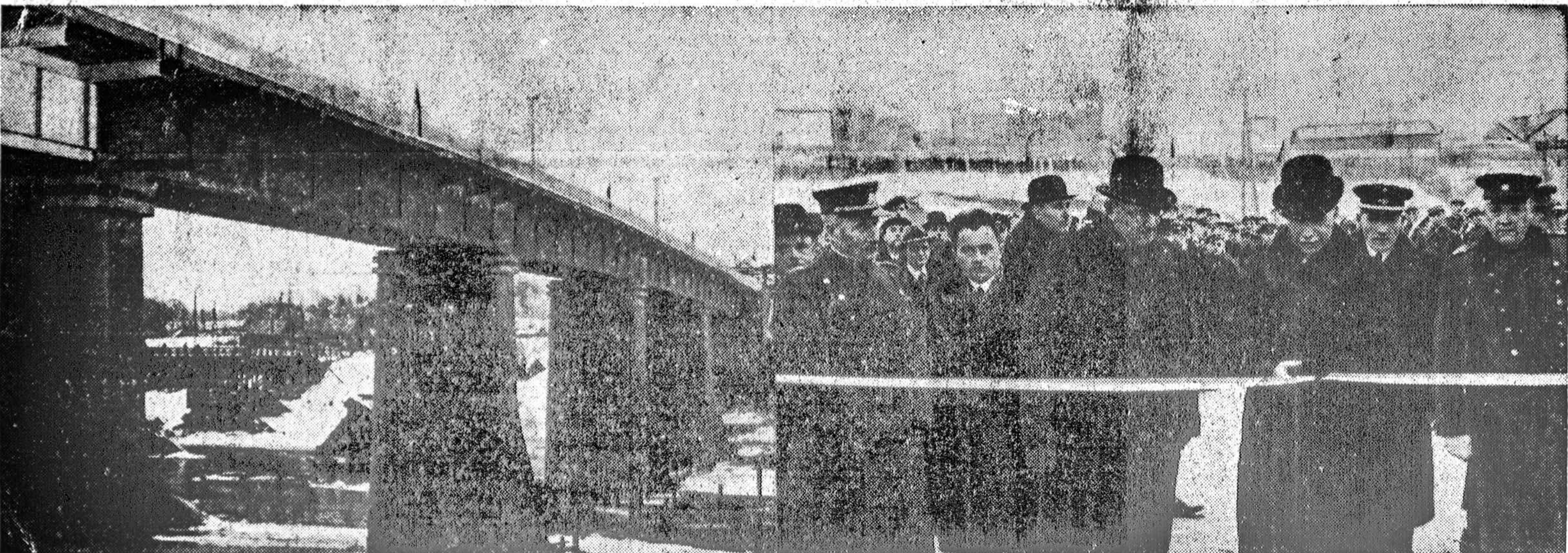
● ROSELAND. —Renė Val-lortigara, 19 m., 146 E. 114 Pl., liko užmuštas ir kitas jaunuolis ir dvi merginos liko sunkiai sužeisti, jų automobiliui 119 gt. prie Wallace gt. susidūrus su gatvekaru. Nelaimė atsitiko lenkiant kitą automobilį.

Vasario 13

NAUJIENŲ
METINIS
KONCERTAS
SOKOLŲ SVETAINĖJE

PASAULINIAI NUOTYKIAI PAVEIKSLAIS

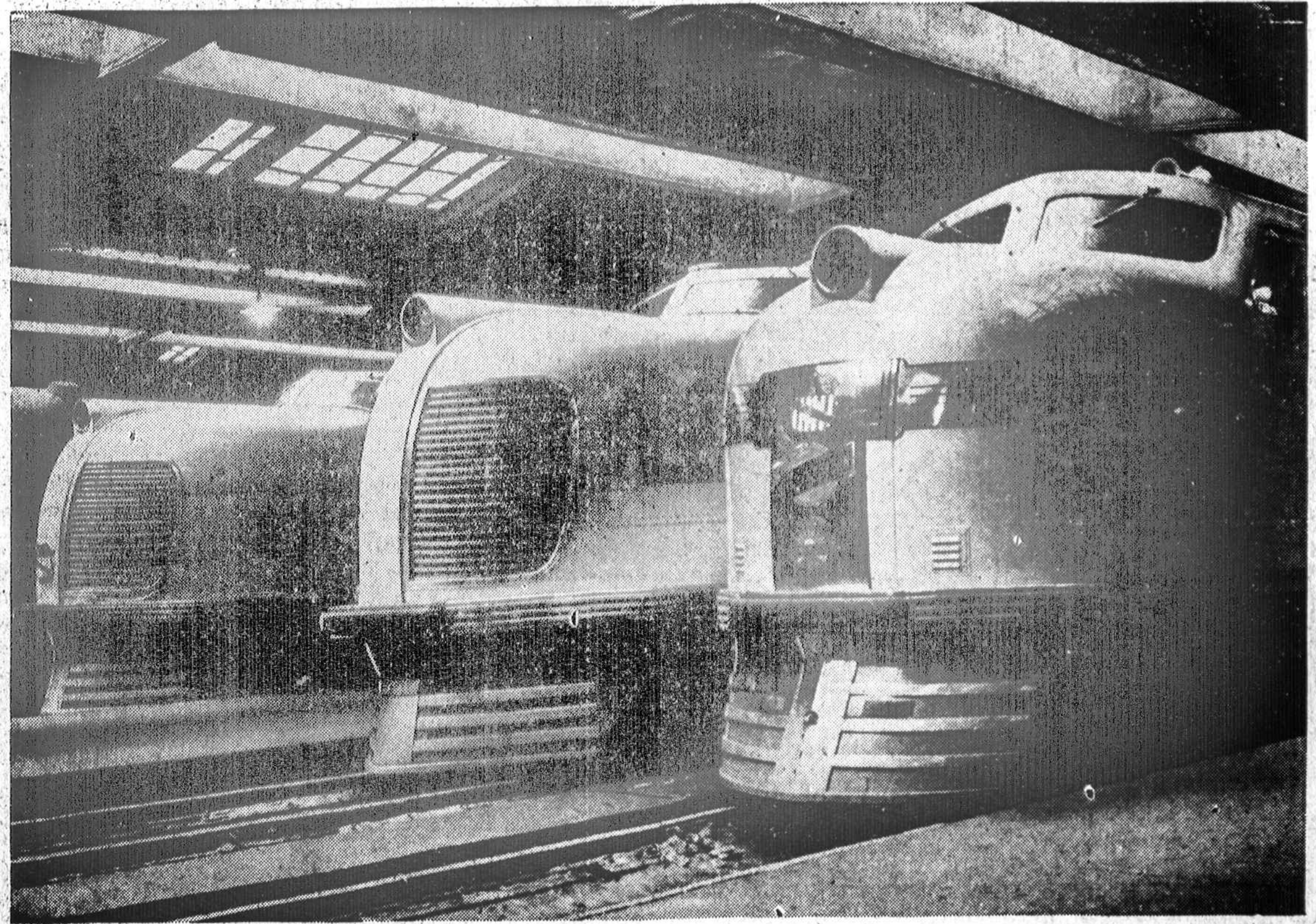
NAUJAS ALYTAUS TILTAS. — Alytuje per Nemuną naujai pastatytas karininko Juozapavičiausvardo tiltas. 1937 m. gruodžio 15 dieną jį atidarė ministras pirmininkas ir finansų ministras Juozas Tubelis, šalia jo iš kairės susisiekimo ministras inž. Stanišauskis, Alytaus burmistras Jakulis, krašto apsaugos ministras brig. gen. Dirmantas; iš dešinės apskrities viršininkas Stosiūnas.

PIETINIŲ VALSTIJŲ GRAŽUOLĖS. — Kada vienas New Yorko dailininkas paskelbė norys rasti tipiską pietinių valstijų gražuolę, tai į jo studiją susirinko štai koks burys pietinių valst. gražuolių parodymai, kad gražuolės ten nėra išnykusios.

BADAS, SUNAIKINIMAS IR AŠAROJ SEKA KARĄ. — Sugrįžusi į japonų su-naikintą namą chiniečių šeimyna, kurią laukia didžiausias vargas ir badas, bet dabar ašaras lieja del rasto žuvusio griuvėsiuose kito šeimos nario. Namą gi sugriovė japonų bomba.

NAUJOVINIAI TRAUKINIAI. — Trys nauji, moderniškai Chicago and Northwestern geležinkelio "stream-line" traukiniai, varomi Diesel aliejinių motorų. Visi trys traukiniai, kurie vaigšto tarp Chicagos, Denver ir San Francisco, kainuoja \$5,000,000.